

Plymouth, Pa., 14 d. Gegužio.

Peržiurint viską, ką lietuviai Amerikoje yra stamentrensnio ir iszkilmingesnio padarę dėl savęs ir dėl lietuvių, galime tēmyti tikrai vieną jėdę, kuri dūda daug vilties. Jeigu koks darbas, tai įsteigimas „Susivienijimo Lietuvių Katal. Amerikoje“ tikrai gali vadintis vainiku darbų lietuvių. Svarbumas tos jėdės dar labjaus augtu ir kiltu, jeigu sąnarių skaitlius vienval didintusi ir didintusi. Teisybė, iksziolaik negalima buvo rugoti ant didėjimo „Susiv.“; reikia tikėtis, jog taip bus ir toliaus.

„Susiv. L. K. A.“ turėjo ir dar dabar turi daug neprietiųjų, vienok jam sekėsi ir sekasi jūsi suglėbiuti. Tais neprieteliais nėra tai svetimtaučiai bet lietuviai iš gimimo, kurie turėdami savnoriszkus mierius ant akies, norėtu kokiū nors budu „Susiv.“ suardyti. Apskelbia jį visaip, apskelbia jo virszinjkus, apskelbia jo sąnarius, atkalbinėja net nū prisiraszymo, o siulo kokį ten lenkiszka „Związek“. Tikrai perskleiskime dėl žingeidumo lapus laikraszčio „Saules“, didžiausio nepakęstojo „Susiv.“, ir kitų tam panaszių, o pamatysime kas per pliovojimai, iszmislinėjimai ir neapykanta tos prakilniausios lietuvių jėdės. Ant galo prisisziurint visam kam, lietuvių dalykams negėidžia taip nūpūlio vokiečiai nei maskoliai, kaip jos antyje iszauklėti vyžūčiai.

Bet šiūm laik „Susiv.“ suvis menkai ką paiso ant tokių pliovojų ir atkalbinėtojų ir smaigiai dauginasi, ką kožnas bevienas gali persitikrinti perskleidžiant lapus „Susiv.“ organo „Vienybės“ ir matant kiek kas mėnū prisiraszo naujų sąnarių. Taigi tegul tai jėdnei gerai sekasi jos darbūse ir užmanymūse; tegul lietu-

viai remia „Susiv.“, kūmi galėdami, tegul jis savo darbais galutinai uždaro burnas savo ir lietuvių nedraugams; tegul jis lietuvių darbams suteikia dėmę tolynzengybės, valnybės, teisybės! J. A.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Dar vėl nauja krata! Treczią dieną Velykų krėtė žemskiai su szaltysziūm pas Berzinių sodžiaus ukinjką, Veliczka Karklinių valseziaus, *Vilka-viszkie* pavieto. Visur iszžiurinėjo, stogus apvūstinėjo, net mėszlus iszbadė, bet niekur nieko nerado. Patys žemskiai sakė, kad jiems yra užskūsta, ir jie tikrai mislyjo rasti lietuviszkų knygų ir szaudyklę.

Buvo skūsta! su tais skūndais tik jau negali... Kad tai tik toje vietoje butų skūsta, tai da tiek to galima butų pasakyti, kad koksai paikas arba nepaprastas iszgamma pakiszo liežiuvi — visaip juk ant svieto buna. Bet jai tikėti tiems patiems žemskiams, tai jiems yra užskūsta tik vienų Gizių valseziaus *penkiolika* ukinjkų, kurie buk prilaiiko lietuviszkus rasztus. Tai jau butų tikra epidemija, kuri labjaus mūsų krasztą gali sunaikyti, kaip visos maskolių žabangos. Lietuviszkū skūndžia lietuvi už tai, kad tas nenori buti maskolium, o tik pasilikti lietuviu — ar gali buti ant svieto baisesnis daigtas?

Kiek tai esti kratų, o beveik visur tų paczių lietuvių skūsta, na, o pasakykit man, ar daugelyje vietų lietuviai pabaudė savo judoszius — skūndikus? Negirdėt niekur: nė laikraszčiuose, nė gyvenime. Net toksai patrijarkas skūndikų, Liudvinavo Aleksa, neatsiėmė savo, ką užsitarnavo, tai kur čia skūndikai nebus drąsus.

Kad lietuviams stokūtų drąsos biskį paveiti savo iszga-

mas, to negaliu sakyti. Jiems stokūja tik susipratimo. Ant blogų darbų, kaip pesztynių tarp savęs, visados ikvalei ukvatnjkų. Kaip-kada pasirodo tarp mūsų net tikri barbarai. Ir szjmet po Velykų buvo toksai atsitikimas, kad keli jauni vaikinai užklupę ant nieko nekalto žmogaus, visaip jį kankino, szonkaulius sulaužė, kojų padus degino, kad atidūtų pinigus. Žmogus tas turėjo tada vos tik kelis rublius. Ar jis iszlikis gyvas, abejotina. Kur ir kaip tas viskas atsitiko, iszpasakosiu kitą sykį, kada pats geriaus iszsiklausinėsiu, kad kartais nepamelavus.

Senapilėje Velykų pėtnyczios naktį, nežinia ar toks galvoczius ar kvailys, ismeigė į liktarnos stulpą, ties paczios cerkvės durimis stovintį, peiluką, ant kurio pakabino ant raudono siulo du moliniu pūduku ir lazda. Vienam pūdukyje buvo įkisztas jaunojo caro paveikslas, o kas buvo kitam — nežinau. Maskoliai dideliai malonėtų susekti, kenotas darbas; žandarai apgarsino, kad tas, kas iszdūs kaltinjką, gaus 15 rublių. Bet kaltinjkas, matyti, nelabai paiso, nės po tam apgarsinimui vėl pakabino ant to paczio stulpo kokius ženklus.

Senapilėje yra du pulkai maskoliszkų kareivių, o sako da daugiau jų czionais atkelsę. Matyti, da szitų permažai tvirkyti (demoralizavoti) mūsų žmones. Per Velykas girti kareiviai szjmet kaip žvėrys užklupę ant gryztanczių isz bažnyezios mergų draskė jas. Kitos palikę pundelius savo maskolių rankose džiaugėsi paczios isztrukę.

Kelioms dienoms priesz Velykas atvyko isz Kazaniaus į Dzukiją p. Vytautas Juskevyczius, sunus Jono Juskevycziaus, žinomo lietuviszkų dainų iszleistojo. P. V. J. per keturis mėnesius tyrinės dzu-

kiszka tarmę, o paskui raszys apie ją dissertaciją.

Lietuviszkos knjigos, o drauge sū jomis ir apszvietimas *Dzukijoje* vis smagyn ir smagyn platinasi. Kiek ten knjgų iszeina, galima nors sziek tiek isz to numanyti, kad vienas knjgų prekėjas per pereitū metus nugabeno jų už tris szimtus rublių. O-gi ar tai mažai tokių prekėjų yra?

Ir szaip lietuviai pradeda susiprasti, žydėlius tik verzia isz kromų ir kareziamų. *Szventazeryje* (bažnytkiemyje Seinų pavieto) exvargamistra Brzozovskis įsitaisė nedidelį kromelį ir nesigraudina. Buvo tenais nū seniaus du žydiszku kromeliu, bet dabar, atsiradus sziam katalikiszkam kromui, į vieną žydiszkąjį pradėjo beveik niekas neiti, o ir į antrąjį vis mažyn pirkikų eina.

Taip-gi vienam Szventazerio parapijos kaime — *Mikycziūse*, ukinjkas Szimas Januszonis įsteigė kromiuką, o Jastremskis — kareziamą.

Pavasaris darosi vis sziltėnis. Nors turim jau Jurgines ir gerai nė sykį nepalijo, o da laukai neiszdžiūvo. Sėti da ne visį pradėjo, o kurie pradėjo ir tie skūndžiasi, kad da szlapia.

J. Vėzys.

— *Vilniaus rėdyba.* Jau kelissyk užsiminiau, kad apie *Merkinę* gyvena tarp lietuvių nemažai lenkų — „szunbajorių“. Tie szunbajoriai patys nežino dėlko laiko savę augsztesniais už lietuvius, nors tarp jų yra nemažai sulenkėjusių lietuvių. Kad pasirodyti virszesniais už lietuvius, jie stengiasi nors „poniszkiaus“ apsirėdyti. Kūm-gi jie, vargszai, daugiau pamandraus! Bet jei užėiti į tokio szunbajorio namą, tai net szurpuliai pamina: neiszpasakytą smarvę, o įsiveržus per mažus langelius silpna szviesa apszviečia tik

bjaurius purvus. Žinoma, kad ne pas visus szunbajorius taip neszvaru, tik pas tūs, kurie nori szventą dieną pasirodyti ponais; iszdėję paskutinį skatiką ant brangių szventadieninių drapanų, sziokiomis dienomis gyvena arsziaus už gyvulėlius, o vis didžiūjasi!

Pažymiausiai dėl mūsų tas, kad tie szunbajoriai yra baises prieszai lietuvystės. Kad jie pramanytų, tai patys nežinoką padarytų su lietuviszku. Tik gerai, kad kiaulė ragų neturi... Ypacziai nekenčia jie lietuviszkų knygų. „Kad mes zinotume, kas parnesza lietuviszkas knygas, tai tam daugiau nereiktų jų neszioti“, sakė vienas szunbajoris vienam lietuviui. Kita mieszcionka — szunbajorė sakė: „Kas iszmislyjo szitą lietuviszką — kad jis parėjęs namo nerastu savo turto“. Tokios pažiuros tai nėra pavienių szunbajorių, bet visa szunbajorija jomis perdem permirkus. Atzagariai, jei tik pavieniai szunbajoriai kitaip mano.

V. Stagaras.

— Nei viena nykstanti 1) tauta prazuti negali, jeigu savo tarpe turi žmones netiktai su malone, bet su mokslu ir darbais prie jos atkėlimo prisidedanczius. Rods tokių vyrų gražią kruvelę turime, bet ne visiems sunkus darbai dėl dūnos kėsnio ant kitų laukų, kaip reikiant, numylė tiems tėvyniszkiems darbams atsidūti daleidžia.

1) Ne vienas už tą žodį „nykstanti“ gali supykti, bet isz tikro pirmos desėtkų metų mūsų tauta ant isznykimo kelio buvo ir dabar prie taip sunkių iszligų atsiranda, kad reikia daug aukų, idant jau neabejoti, kad lietuviai nori lietuvišiais būti. Sztai ir ezia mes girdime, kad daugel lietuvių, kurie Lietuvoje lenkiszka nemokėjo, Amerikoje iszmoko ir tūm taip besigirdami, kad net lenkiszki laikraszciziai apie savo kultūros įtekme ant lietuvių net Amerikoje — raszo.

Kas yra labjausei tautiszkos literatūros dalykūse, tas yra žmonių lupose nesurasztytas, o su augsztesniu mokslu kalbamokslių kiek žinau turime tiktai du, kurie galėtų kaip reikiant tą dalyką suprasti. Vienas isz jų yra Suvalkietis ponas Jonas Jablonskis, Jelgavos gimnazijos mokytinis (?) kuris prie savo užsiėmimo labai menkai laiko turi, jei bent per vakacijas. Antras ponas Vytautas Juszka augsztesnius kalbamoksliszkus mokslus dvejūse universitetūse pabaišes2). Apart augszto savo mokslo tas vyras po tėvo ir dėdės3) mokslo sviete garsų atminimą turėdamas jau nū savo jaunystės augsztaip pakilti gavo. Ir jeigu jo silpna sveikata dūs jam ilgus metus pagyventi, tai galime tikėtis, kad dėl mūsų tautiszkos žmonių literatūros daug gero padaryti galės.

Jau pirmiau buvo jums praneszta, kad p. Vytautas Juszka į Suvalkų rėdybą į Seinus buvo iszvaziavęs. Jo kelionės mieriumi yra mūsų žmonių dalykų isztyrinėjimas. Apszvietimo ministerija aną ant tos kelionės ant keturių mėnesių pasiūsdama ant kelionės kaszto 600 rublių davė. Dabar mokytas vyras yra anamą kraszte Serajūse. Isz ten vaziūs į Žemaičius, į garsingą Veliūną, kur jo dėdė Antanas kunjgas aną turtingą medegą surinkęs buvo.

Isz tos medegos buvo padarytas zodynas, kuris dėl iszdavinėjimo, tai profesoriui Baudouin de Courtenay, tai profesoriui Volteriui pavestas buvo, bet dabar Apszvietimo Ministerija szitą Juszkų lietuviszką zodyną jų mokytam įpėdiniui p. Vytautui dėl tolesnio vedimo padavė. O isz tos priezasties kad į zodyną galė-

2) Kazaniuje ir Dorpate.

3) Jonas ir Antanas Juszka lietuviszkų dalykų rinkikai ir iszdavėjai.

jo szioeios tokios klaidos įsibrukti ir ant vietos viską isztirti reiktų, tai Apszvietimo Ministerija p. Vytautui davė dar 200 rublių dėl to reikalo ant vietos Veliūnoje isztyrimo. Taigi Dieve padėk jaunam žmogui ant tautos ir mokslo naudos ir garbės!

Mūsų vėl tēpliozjas Ponas Pranas Žitkus, Panevezietis, nū Krimiczino kilęs, apie kurio gyvenimą jau truputį zinote, nekuri laiką po Lietuvą ir Latviją dirbdamas dėl tolesnio pasimokinimo vėl į Miuncheną į Bairus Vokietijoje apie 28 Balandžio isz Jelgavos vaziūja.

Turbūt jau zinote apie koncertą Lietuviszkos Labdaringos Draugystės Petropilyje 30 Kovo puikiai atsitikusį, ant kurio mūsų tautiečiai, net isz tolymų krasztų atsilankyti buvo; kaipo tai, augszciziau paminėtas p. Vytautas Juszka, taipojau kunjgaiksztis Aginskis (Ogiński)1) isz Žemaičių. Regis buvo ten ir kunjgaiksztis Giedraitis isz Vilniaus rėdybos.

Taigi antras lietuviszkas aktas nedėlioje 21 Balandžio Rygos Lietuviszkos Labdaringos Draugystės prie Marijanokos ulyczios įtaisytas tapo. Buvo tai pietus su baliūmi vakare, nės tąją dieną tapo metai kaip toji naudingoji draugystė isteigta. Už įėjimą ant to susirinkimo sąnariai mokėjo po 1 rublių, sąnarės po 50 kap. nesąnariai po 1 rub. 30 kap. nesąnarės po 80 kap. Ant pietų 6 adynoje vakare apie 100 žmonių susirinkus ponas Želdokas draugystės perdėtinis prakalbą turėjo. Paskui buvo uždainūta lietuviszka: „Dieve carą gink!“ (Boze caria chrani!) „Biruta“ ir isz „Auszros“ Versio dainą „Man bepigu su

1) Abu broliu kunjg. Aginskiu lietuviszkos kalbos ir literatūros nū mūsų rasztinjo a. a. Laurino Ivinskio savo jaunystėje mokinosi.

jaunūju“. Prie pietų buvo geremi toastai už carą, už vidurinių reikalų ministerį, už gubernatorių, o ant galo už draugystės sąnarius ir jų svezcizius. Ant baliaus vartojami buvo apart kitų tautiszki ir latviszki szokiai. Isz latviszkų kolabjau visiems yra žinomas ir patinka „janulinsz“ (janulinsch), yra tai lyg „mozuras“ ant polkos takto. Baliaus sulyg dieniai trivojo. Kūdaugiausei buvo girdėtis lietuviszkoji kalba, nors latviszkoji ir lenkiszkoji laiks nū laiko girdžiama buvo. Svezcizų tarpe, kurie isz kitų vietų pribuvo ir p. P. Žitkus atsira-

do. Žemaičių vyskupystė, kitaip per valdžią Telszių vyskupyste permanyta, sulyg lenkmezcizui 1863 metų savo sostapilį Varniūse Žemaičiuose turėjo. Bet Muravjovas, Lietuvos ano laiko valdimieras, vyskupą Motiejų Valanczauskį isz Varnių į Kauną dėl didesnio suspaudimo perkėlė. Nū to laiko Kaune buvęs kunjgų Augustijonų kliosztorius vyskupui buvo atidūtas, o taipojau bažnyczia. Bet tas viskas buvo lyg sulyg laikui padaryta, nės Žemaičių vyskupystės katedra vis Varniūse rokavosi. Dabar vienok kalbama, kad katedros garbe dėl Kauno „faros“, buvusios kunjgų Augustijonų bažnyczios bus pripazinta, o Varniūse katedros vardas taps panaikintas.

Tie, kurie dar 20 Balandžio per Kauno, Vilniaus ir Gardino rėdybą vaziavo, po kranthus, ravus, kalnus daugel dar gulinczio sniego patėmyjo. Po daugel ezerų, o tų tarpe ir po Varnių ezerus ziemos ledai dar pluduriūja. Žemaičiuose žmonės rugoja, kad po žemesnias vietas sniegas rugius taip baises iszgulėjęs, kad reikės aną vasaroju atsėti. Nors szią žiemą szalta buvo, bet per sniego gilumą žemė nega-

vo gerai įszalti, o per tai rugius išszutino. 23 Balandžio smagiai sziltas lietus su griausiniu užlijo ir ant rytojaus vėlėna jau žaliūti pradėjo. Dirvos yra dar szlapios ir per tai nei arti, nei akėti, nei sėti sulyg szioliai nieks nemėgino.

Pa-Dubisiais žydai prekėjai nū ponų szmotą miszkų supirkę ir pagal pat Dubisos vandens žiemos laike suvežę, žemyn pavandeniui leidžia. Tie ranstai srauname Dubisos upės vandenyje žemyn plaukdami visus malunų, spustus sudaužė. Tie malunai daugumu prie žydų priguli, kurie arba ant savasties anūs turi arba arendavoja. Dabar per tai žydų maluninjkų ir prekėjų tarpe daugel nepabaigtų provų pasidarė. Pasirodė dabar, kad ledai eidami mažiau malunams iszkados padarė, nei kaip tie ranstai ir balkiai. Millerio miszkas prieszais Eiriogalos¹⁾, szale Klemborko ant Dubisos kranto žydams pardūtas, szią žiemą visiszka iszkirstas tapo.

Mažne visoje Lietuvoje, kaip žinoma, o ypacz Kauno ir Vilniaus rėdyboje visas kaimas yra ant rėzių, kartais perverstą ilgų, padalintas, per ką pagerintos gaspadorystės įvedimui didelė periszkada yra. Žemė padalinta apart to į tris laukus. Kur yra pudymas, nieko jau sėti negalima, nės kiti nuganyš. Jeigu per savo rėzį kas ravą perkasa, tai kitas toliau nekasdamas vandenį sulauko. Ne visados gaspadorių tarpe yra sutarimas, per tai nei dobilų negalima sėti, nei kitų pagerinimų daryti. Suvalkų rėdybos lietuviai jau mažne visur tūs rėzius pakasavoja isz kaimų kolonijas įtaisidami ir prie daikto žemes turėdami. Pagal jų ir Žemai-

eziūse pradėjo szitą protingą budą pasekti, ypacz pa-Nemuniais, kitur visur pagal „senovės tėvų paprocio“ pasiliko, nors per tai žmonės biednyn eina. Bet neperseniai gavau datirti, kad apie Vekszius, Szaulių paviete nū senovės žmonės prie daikto žemę turi ir per tai pagerintą gaspadorystą įtaisyti gali. Tvorų po laukus ten tverti reikia, o kožnas savo piemenis turi.

— *Veksziūse* (Szaulių pav.) vietinis vargamistra V. nū seniai labai gražu kromą buvo uždejęs, bet žydai isz konkurencijos priezasties du kartu anam kromą sudegino, bet kietas savo mieriūse žmogus treczią kartą kromą uždejo toliau su žydais ginczius varydamas.

— Apszvietimo dalyke toji parapija regis paskutine nebus, nės apie 10 vaikinų į Szaulių, Liepojaus ir Jelgavos gimnazijas eina.

— Jau nū paskutinio lenkmečio yra czia burliokų rasodnikas įtaisytas. Yra jų apie du szimtu, kurie turi miestelyje savo cerkvę ir batiuszką. Dar gerai kad ne vagys ir ne galvažudžiai, kad karczemose szventą dieną lyg vapsos prigėrę eina namon gulti pakajingi budami. Ir nedyvai, nės tai yra ne tikri burliokai, bet gudai isz Vilniaus rėdybos atėję.

— *Nelaimės*, Kauno paviete. *Betigalos* parapijėje viens gaspadorius szulinį kasė, bet ar vandens dasikasti negalėdamas ar szuliniui bekasant griunant su rentiniu aną paliko. Žinoma su laiku szulinis apleistas užgriutu, o su jūmi tas rentinis po žemę pasiliktu. Bet susiedas isz to rentinio pasinaudoti norėdamas prasžė gaspadoriaus, idant anam tą rentinį dėl savęs iszsiimti daleistu. Tas tą rentinį jau užpražuvusį turėdamas isz jo

naudotiš, nemislydamas aną isz po žemės kasti daleido. Bet susiedui giliai įsikarus, žemės ant galvos griuti pradėjo. Nelaimingas žmogus pagalbos szaukė, bet veltu, nės nieks prie jo prieiti negalėjo. Įleido anam virvę dėl isztraukimo, bet kad toji nutruko nieks jau negelbėjo. Per pusę su žemėms užgriautas žmogus nors kunjgo parvežti prasžė, bet ir to jam nieks nepadarė. Kada taip nelaimingai pasimirė, aną negyvą atkasė.

— *Eiriogalos* parapijoje, Daujetų kaimoje nelaimingu budu Urbas nusiszovė. Ans ant kurapkų medžioti eidamas pas susiedą Ziauką nuėjo, kur szatrų tarpe ant skiedryno savo szaudyklę pastatė. Bet kada isz tenai savo strielbą užvamždzių isz tų szatrų traukė gaidžiai užkliuvo, szaudyklė iszszovė į veidą, ant vietos aną guldydama.

44.

— *Petropilis*. Dovanai tikėjome sulauksę geresnių laikų mirus Alex. III, sunus jo N. II akiai sėka jo pėdomis ir dar gali pereina savo tėvą fanatiką. Prie velionio greičiau but galima buvę sulaukti nubaudimo budelių Orž. ir Kl. nors dėl svieto akių nės reikia žinoti, kad velionis geidė but populiaru ir žmoniszku akyse vakarinės Europos, ir priesz popiežių teisinosi, kad nieko nežino apie iszgalabymą Kražiečių. Sunusgi jo nieko nelaukdamas abudu budeliu žvaigždėmis apdovanojo, kaipo isztikimus savo tarnus, nės ciesoriszkam laikrasztyje „Pravitelstvenni Viestnik“ taip jų vadina. O koki tie tarnai yra po teisybei visi žinome, kad tai žmonijos iszmetos ir didžiausi krauje geriai, neperseniai praliejo kraują nekaltų žmonių Kražiušė. Caras apdovanodams jų žvaigždėmis, pagiria jų darbų ir kaip raginte ragina

jūs prie mūsų žudymo ir bjauriausio pasielgimo su mumis. Matant taip gyvūliszką su mumis pasielgimą ir sumynimą žmoniszku tiesų, szirdis kraujūse verda ir nenoroms žmogus trokszi nū Dievo atkerszyjimo, nės pats jau mes nieko negalime padaryti savo budeliams, esam nū jų isz visų pusių apsiausti ir suraiszioti. Tat-gi nors jus amerikiečiai, kaip norint mums neszkit pagelbą ir suraminimą. Apgarsjkit į svetimtauczių laikraszcius, kad mūsų budelius caras nebaudžia, bet jūs kryžiais apdovanoja, o tokiu budu ir pats su jais bieziuliūja.

Kaip žinoma „ „ Petropilėje dabar spaudos paroda. Tarp visokių knygų, spaudintų Maskolijoje, yra ir lietuviszkų skyrius. Norins ir neperdaug lietuviszkų knygų, bet ir tos į dvi pusi padalintos; 5 lentynaites ilgio pusantramasto užima lietuviszkos knygų, spaustos lotyniszkomis raidėmis ir virszuje paraszta „Kontrafakcija“ žemiau yra dar 2 lentynaitės ant kurių paraszas, knygų spaudintos tokioms raidėms, kaip kad lietuviszkas statutas, lietuviszka sakant knygų spaustos grazdanka: tarp to paskutinio skyriaus yra dar keletas ir lotyviszka spaudintų, už tai palyginus tūdu skyrius grazdankos skyrius iszrodo kaip szėszėlis priesz kontrafakcija t. y. knygų lotyn. raidėms spaudintsa. Idant skaitytojas nepamislytu, kad kontrafakcijos knygų spaudinta užrubežėje szia ką turi užtėmyti: Parodoje spaudos yra tikt tų rasztų, kurie spausti Maskolijoje, už tai kontrafakcija susideda vien tikt isz Rosijos spaustų knygų, kas beveik ir teisybė, nės užrubežyje spaustų yra tikt tos ant kurių padėta, dozvoleno cenzuroju, apie jų pažėjimą užrubežiniai maskolijū publikai praneszė ir pranesza p. Volteris, kuris yra garbės

1) Pirmiau Czokavos dvaras Szemetui prigulėjo, bet nū lenkmečio laiko 1803 m. prispirtinai Milleriui pardūtas tapo. Taigi dabar to Millerio sunus isz tų miszkų naudoja.

sanariu prie komiteto parodos. Prie įsteigimo lietuviszko skyriaus daug prisidėjo p. Volteris ir p. Balromaitis. Sūrinko visokių seniausių lietuviszkų rasztų, yra tenai partrauktų ir iš Vilniaus bibliotekos, apie kurias Vilniaus fanatikai niekam negarsino, bet czionai turėjo atsiųsti pagal prisakymą vyriausybes. Kiek tas įsteigimas lietuviszko skyriaus atnesz mums naudos pamatysim toliau, o kad atnesz tai matyti iš straipsnio p. Karnizovo, patilpusio „Novoje Vremia“ numeryje išėjusiam 24 d. Balandžio, kuris kaip gana akyvas, maskolių publicistykoje padūdu iš originalo perrašęs:

O Litovskoj kontrafakcii.

Pri posieszczenii vystavki peczatnago diela v istoriczekom atdielenii abraszcaet na sebia vnimanie szkaf s nadpisii: „Litovskia kontrafakcii“; zdies' pomieszczeny litovskia knigi, vyszedszija za graniceju, bol'szej szast'ju v sosednej Prussii, no imiejuszczija vid, budto-by peczatalis v Rossii; miesto proishozdenija ukazano Vil'no ili daže Peterburg, a na sliedujuszczej stranicie: dozvoleno cenzuroj i t. d. Eto fakt dovol'no original'nyj i, vmiestie s tiem, priskorbnyj. Kto bliže znakom s sievero-zapadnym krajem i litovskim narodom, tot znaet, czto podobnago roda knigkontrafakcii jest na samom dielie gorazdo bol'sze, czim vidim na vystavkie: kak niezakonnago proishozdenija onie bojatsia svieta Boz'jago. *No uže bezsporno daleko bol'sze jest v obraczzenii takih,* kotorija uže bez vsiakoj poddielki peczatajutsia jezegodno v Prussii ili daže v Amerikie i roshodiatsia sredi litovskago naselenija putiom kontrabandy. Stoit tol'ko posmotriet' katalog litovskih knig Navieskago za proszlyj god, czto-

by v etom ubiedit'sia. *Odnih gazet naszczityvajut do 15.*

Etot peczal'nyj fakt vyzvan tiem, czto so vremion pokojnago gener. gub. Murav'jeva, kotorij imiel v vidu ogradit' litovcev ot vsego pol'skago, v Rossii zapreszczeno peczatat' litovskija knigi latinskim szriftom; vmiesto nego velieno upotrebliat' szrift graždanskij, odnako ne privilsia, niesmotria na vsie usilija russkih diejatelej zapadnago kraja: litovskija knigi i ponynie pieczatajutsia latinskimi bukvmi, no tol'ko uže za graniceju i rashodiatsia sredi žmudskolitovskago naselenija, kotorija, nesmotria na strožajszija miery, prinimajemija protiv podobnago roda kontrabandy, fanaticzeski priverženo k latinskomu szriftu, sviazyvaja s nim poniatie katoliczeskoj viery. Pri tom ne nužno upuskat' iz vidu, czto zapreszczionnyj plod vseгда sladok. Ne nasze dielo razbirat', godit'sia-li graždanskij szrift dlia litovskago jazyka: eto — dielo filologov i *Akademii Nauk,* kotoraja i po sie vremena upotrebliaet latinskiju azbuku, kogda izdajet litovskija piesni, drevnosti i t. d. My hotieli by sdielat' tol'ko dva zamieczanija: 1) Ne luczsze-li bylo-by v vidach pravitel'stva pozvolit' v Rossii peczatat' litovskija knigi, hotia by daže i latinskim szriftom, podvergaja ih predvaritel'noj cenzurie, czim pri nastojaszczem položenii diel volej ili nevolej prismet'sia s tiem priskorbnyim faktom, czto litovskaja narodnaja literatura nahoditsia na dielie vnie vsiakago cenzurnago viedomstva i, koneczno, kak presliedujemaja i czuzetrannago proishozdenija, ne otliczaetsia osobennym k nam druželiubiem? 2) Pri byl'no-li nam v ekonomiczekom otnoszenii, jesli stol'ko naszih deneg bez vsiakoj pol'zy idet za granicu na peczatanie knig,

bez kotoryh, jedva-li možet obhodit'sia nasielenie v 2 miliona? Voz'mem dlia primiera molitvenniki, kotorye ty-siaczami rashodiatsia. Litovec mažet neumiejet pisat, no soviestno bylo by jemu pered drugimi nemolit'sia v cerkvi po knigie; dievuszka, jesli by i neumieja czitat', i togda by perelistyvala knigu v cerkvi, daby ne uronit' sebia pered podrugami. Byli popytki miestnoj administracii peczatat' molitvenniki graždanskim szriftom i darom razdavati, no ne priveli k želajemoj cieli: dlia litovca russkij szrift — eto russkaja viera, pravoslavie. V krajnem sluczajie, jesli on, ponimaja po-russki, možet legeze nauczit'sia po-polski, on obraszcaetsia k molitvenniku polskomu, kotorij ne zapreszczetsia. Molitvenniki, peczatannyje latinskimi bukvmi, *presliedujutsia, otbirajutsia i sožigajutsia v vilenskom cenzurnom komitetie,* no 30 lietnij opyt dokazal, czto eto tol'ko bolieje codiejstvujet k podpol'noj rabotie. Pri takom položenii diel, jedva-li vygodno prodolzati *sistemu zapreszczennja i istreblenija,* kotorija tol'ko czernuju tien'ju ložatsia mežu miestnoju ruskoju administracijeju i miestnym litovskim naseleniem i daleko ne blagoprijatstvujut vidam pravitel'stva.

S. Karnizov.

(O lietuviszkai taip skamba.

Apie lietuviszką kontrafaciją (prieszveikmę). Atsilankant ant parodos spaustų dalykų istoriszkame skyriuje atverczia ant savę atydą szėpa su paraszu: „Lietuviszka kontrafacija“; czia patalpintos yra lietuviszkos knigos, išėjusios užrubežije; iš dalies kaimyniszkoje Vokietijoje, bet turinczios išziurą, lig but spaudintos Rosijoje, vieta spaudinimo parodyta Vilnius arba net ir Petropilis, o ant sekanczio puslapio: dozvole-

no cenzuroj ir tt. Tai faktas gana originaliszkas ir, po draug su tūm, skriaudingas. Kas arcziaus susipažinęs su sziaurvakariniu krasztu ir lietuviszka tauta, tas žino, kad panaszaus skyrio knigkontrafacijos ant tikro yra *kur kas daugiau,* kaip kad matom ant parodos: kaip ne pagal tiesizką paėjimą jos bijosi baltos svieto. *Bet jau be ginezų toli daugiau yra tokių,* kurios jau be jokio padirbimo spaudinasi kasmet Vokietijoje arba net Amerikoje ir platinasi tarpu lietuviszkos giminės keliu „kontrabandos“. Reikia tiktai dirstelti j Noveskio lietuviszkų knigų pereito meto katalogą, kad tame persitikrinti. *Vienų tiktai laikraszczių priskaito j 15.* Szitas liudnas faktas pakilo iš to, kad nū laikų nabaszņko gener. gub. Muravjevo, kuris turėjo akivaizdoje atgrasint lietuvius nū visko lenkiszko, uždraudė Rosijoje spaudinti lietuviszkas knigas lotyniszkomis raidėmis; j vietą jų liepta naudotis maskoliszkomis raidėmis, kurios vienok neįsikėrėjo, nežiurint ant visų stengimųsi maskoliszkų „dijatelių“ vakarinio kraszto: lietuviszkos knigos ir po szium laik spaudinasi lotyniszkom raidėmis, bet tiktai jau užrubežije ir platinasi tarpu Žemaczių ir Lietuvos giminių, kurios, nežiurint ant asztraiusių budų, naudojančių prieszai paveizdo skyriaus kontrabandą, fanatiszkai prisiriszę prie lotyniszko alfabeto, sutūkiant su jųm supratimą katalikiszko tikėjimo. Prieg tam nereikia išleisti iš pažiuros, kad uždraustas vaisius visados saldus. Ne mus tai dalykas perkratinėti, ar tinka gudiszkos raidės lietuviszkai kalbai. tai — darbas filologų ir *Akademijos Mokslo,* kuri ir po szium laik naudojasi lotyniszku alfabetu, kada išleidžia lietuviszkas dainas, senobės ir tt. Mes norėjom pada-

ryti tiktai du patėmyjimu: 1) Argi negeriau butų aki vaizdoje valdžios daleisti spaudinti lietuviszkas knjgas Rosijoje, norsgi jau ir lotynisz-koms raidėmis, priskiriant jas asztriaupei cenzurai, kaip kad prie dabartinio dalykų stovio noroms arba nenoroms susitai-kyti su tūm skriaudžiančiu faktu, kad lietuviszkoji tau-tiszkoji literatura ant tikro randasi izlauk visokios cen-zuros žinios ir, neatbutinai, kaip persekiojama ir svetim-žemiszkos kilties, neatsizenkli-na ypatiszka link mus draug-meilyste (simpatija)? 2) Ar-gi pelnom mes ekonomiszkoje pažiuroje, kad tiek musų pi-nių be jokios naudos eina į užrubežį ant spaudinimo knj-gų, be kurių, vargu-gi gali apsieiti giminė į 2 milijonu? Ant paveizdos paimsim mal-dakninges, kurios tukstan-cziais prasiplatina. Lietuvis gal ir nemoka raszyti, bet gė-da jam butų priesz kitus nesi-melsti bažnycioje ant knjgų; mergina, kad ir nemokėtu skaityti, ir tada sklaidytu knj-gos lapus bažnycioje, kad ne-kenkti sav priesz sandraugas. Buvo bandymai vietinės admi-nistracijos spaudinti malda-knjges ruskomis raidėmis ir dalinėti dykai, bet tas neatve-dė prie geidaujanczio siekio: dėl lietuviszko gudišzkos raidės - tai gudišzkas tikėjimas, sta-cziatikystė. Ant galo paga-lios, kad jis suprasdamas gu-diszakai, lengviau gali iszmokti lenkiszakai, jis griebiasi už len-kiszkos maldaknjgės, kuri neyra draudžiama. Malda-knjgės, spaudintos lotyniszko-mis raidėmis, *persekiujasi, at-siiminėja ir deginasi Vil-niaus cenzuros komitete*, bet 30 metinis bandymas darodė, kad tas tiktai daugiaus pri-traukia prie paslaptinio dar-bo. Prie tokio dalykų stovio, vargu-gi gal but naudinga tęsti toliau *budą uždraudimo ir naikinimo*, kurie tiktai kai-

po jūdas szeszėlis klojasi tar-pu vietinės gudišzkos admi-nistracijos ir vietine lietuvisz-ka giminė ir labai didelį ne-smagumų daro valdžios paži-rom.

S. Karnizov(as.)

Isz to straipsnio gana iz-mintingai paraszyto, pareina man zodžiai į galvą advokato vieno Petropilės maskoliaus isztarti į lietuvis, kurie jo užklausę, kaipgi galima atgaut spaudą lietuviams? Advoka-tas tas atsakė: Spaudinkit kūdaugiausiai užrubežyje knj-gų, iszrodinėdami savo žmo-nėms valdžios darbus, tasyk ir be jusų praszymo bus pavely-ta. Buvo tai pasakyta da 1883 m., praslinkus 12 metų girdim nū tikro maskoliaus reikalavimą gražinimo mums spaudos. Todėl aiskiu jei norim greicziau gauti spaudos liūsybę, kūlabjausei apraszinėkime maskolių begėdystes rodykim savo žmonėms viso-kius maskolių iszmislus su ku-rių pagelba, maskoliai nori nū mūs atimti tikėjimą ir kalbą, ir tokius rasztus kūpigiausei pardavinėkim. Gaila kad iki sziol vis „V-pas“ neuž-drįsta maskolių bjaurybes tankiau ir aiskiau apraszinėti matyti jam labjau rupi kovot su kunigijos autoritetu ir naudotis isz privatiszkų nūpū-lių kunjgo, idant paskui, už-puldinėti ant visos kunigijos. Kunjgą Loboka, ką liepė liudytojams Kražių istorijoje, sakyti teisybę norins per tris mėnesius buvo nieko negirdė-ti, bet dabar-jau 2 nedėli kaip tapo į Tula iszgabentas ant paselenijos ant 2 metų. Tai ką daro Orzewskis gavęs žvaigž-dę!

Tas pats.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

— *Plymouth, Pa. 10 d. Ge-gužio. m.* Tapo suvažinėtas ant geležkelio Teofilus Ka-

provskis lenkas, 23 metų am-žiaus. Į valandą laiko po su-važinėjimui didelėse kankynė-se ir vaitojimūse persiskyrė su šiūm svieta. Nelaiminga-sis paliko jauną paciją ir sunų siratomis.

— *Plymouth, Pa. 7 d. Ge-gužio.* Mergina Franciszka Rekuwna lenkė 7 valandą isz ryto upėj Susquehanoj prisi-girdė. Priežastis patszudys-tės buvo ta, kad jaunikis, su kuriūm buvo susimylėjus ir jau buvo davę ant užsakų, pa-bėgo.

— *Bradford, Pa. 6 Geguž.*

Sziiose apylinkėse dega girios. Vakar isz ryto apie 3 valandą užsidegė giria tarpe Glen Ga-zel ir Ketner ir tūjaus liepsna apsiautė dirbtuvę Dounveri, deszimts milijonų lentų, na-mas maszinų, 16 vagonų me-džio ir anglių, 8 namai ir t. t. pateko auka paszėliszškai ug-nei. Nubėgus isz czia ugni-nei sargybai nusidavė iszgel-bėti keli namai. Vakar po pietų vėl buvo iszsiūsti 35 ug-niniai sargai į Glen Gazel. Kiek iki sziam laikui zinoma, blėdis isznesza į pusę milijono dolerių.

Aplink Riksford ir Kraf-ford Dzonkszen girios taipgi stovi liepsnoje.

— *Decatur, Ind., 7 Geguž.*

Nepilnai priesz tris nedėlias p. Zerkles, gyvenanti netoli nū czia, pagimdė tris kudikius. Gimdytojai davė vardus vai-kams: Ruth, Estera ir Fran-ciszka. Vienas isz kaimynų Zerkleso paraszė pas prezi-dentą Clevelandą laiszką, ku-riame praneszė jam apie vis-ką. Vakar tėvas trijų kudi-kių (visos mergaitės) apturė-jo nū prezidento czekį isz bankos ant \$500, podraug ir laiszką, kuriame Clevelandas sako, kad siunczia tą sumą ant auginimo mergaiczių.

— *Chicago, Ill., 8 Geguž.*

Apie 2000 žmonių, kurie dir-bo dirbtuvėje firmos „Illinos Steel Co.“ S. Chicagoje, va-kar sustraikavo isz priežasties numaziūmą mokesties. Va-kar vakare arti 700 darbinjū metėsi ant vartų dirbtuvės ant ulyczios 86 ir Greeby, norėda-mi įsilauzti į vidurį dirbtuvės. Atėjus Policija norejo iszvai-kyt straikierius, isz ko tarp jų pakilo pesztynė, traukian-tisi daugiau per pusę valan-dos. Daugumas imancziu da-lyvumą musztynėje aplaikė sunkias žaisdas, bet nei vienas užmusztu neliko. Keturi pa-licionai ir vienas isz straikie-rių apturėjo paojingas žaisdas.

Straikieriai priesz nepilnai mėnesį pradėjo dirbti tose dirbtuvėse. Priesz tris nedė-lias numaziūta jiem mokestis nū \$2,10 ant \$1,60 isz tos priežasties, kad visi seni dar-binjukai pametė darbą tose dirbtuvėse. Jų vietas užėmė paliokai, czekai ir slovakai, kurių skaitlius nū pusės Ba-landžio mėnesio virszino dirb-tuvėse. Sziomis dienomis lai-kė jie meetingą, ant kurio persitikrino, kad už jų taip sunkų darbą nėra mokama at-sakanti mokestis. Tas daly-kas patraukė jūs prie straiko ir, kaip matyt, prie labai smarkaus. Daugybė polye-monų vaktūja dirbtuvių na-mus, kadangi prisitingi atsi-naujinimo užpūlio isz straikie-rių pusės.

— *Syracuse, N. Y. 8 Geg.*

Teisdarys Wright apsudyjo sziądien Charles F. Wilson ant koros smerties elektrisz-kam krėsle, už nužudymą de-tektivo James Harvey. Isz-pildymas dekreto bus sanvai-tėje, prasidedanczioj nū 17 d. Sėjos mėnesio sz. m. Už pa-pildymą tokio skyriaus pikta-dėjystės tapo užmusztas elek-triszkam krėsle jo brolis, Lu-cius Wilson. Apsudytas dar turi viltį, kad gubernatorius Morton permains jam korą

smerties ant viso gyvenimo kalėjimo.

— *Baltimore, Md., 8 Geg.* Delegatai ant 46 Seimo amerikiszko susivienijimo gydytojų pribuną į miestą iš visų krasztų Suvienytų Valstijų ir Kanados. Vakar iš ryto visos miesto svetainės buvo taip prikimsztos atvažiavusiais gydytojais, kad kiti jau turėjo jieszkoti perbuvojamą po siaip jau namus. Skaitlių svetimų padūda į 3000. Seimai susirinkimo atsilaukys ant naujosios „Music Hall“ ir trauksis per keturias dienas.

— *Prancuzija* patemijus, kad Japonija prisibijo Rosijos ir pagal jos norą atsisakė nū valdymo pussalio Liao Tung Kynūse, imasi ir ji už tos vargingos Japonijos, norėdama taipgi ką nors nū jos gauti. Sumisljo priversti Japoniją ant atsisakymo nū valdymo salos Formozos ir salų Peseadores.

Prancuzija sako, kad tos salos guli per daug arti savasčių Prancuzijos Tonkine, o jeigu Japonai jose sudrutės, tai kartais gali jie kenkti prancuziskai prekystei Azijoje. O jeigu Japonija nenorėtu išsizadėti minėtų salų, tada turi pristoti ant didesnio skaitliaus užlaikymo jose savo kariumenės ir kareiviszkų garlaivių kokį Prancuzija jiems daleis. Jei Japonija nepristotu ant reikalavimo Prancuzijos, tai szi gatava stoti į karę su Japonais.

— *Roma, 7 Gegužio.* Karalių Humbertą ir karalienę Margarietą, važiuojanczius iš Florencijos į Rymą, patiko nelaimė, kuri vienok nepadarė jokio grąsaus atsitikimo. Miegvietės vagonas iš szoko iš vėzių iš nežinomos priezasties. Karalius su karalienė pajautė baisų sutrenkimą, bet paliko sveiki. Kelios tik-

tai ypatos apturėjo lengvas zaisdas.

— *Londonas, 8 Gegužio.* Korespondentas nū „United Press“ pranesza iš Petropilės, kad labai paslapečiai gavo dazižinoti, jog tarpe Rosijos ir Kynų yra slaptus supratimai. Kas link jų, tai Rosija neužgrėbs Mandžurijos suvis, bet kad ta pasiliks tiktai adūta po kontrole Rosijai: ant to Kynai dūda Rosijai pavelyjimą, jeigu užsimanys, pailginimą Siberijos gelezkelio nū Nestsuisk per lygumas Nonui ir Zungori provincijoje Kurin, net iki įtekimo Boughton. Rosija be abejonės apturės pavelyjimą toliaus darymo gelezkelio iš vietos Kurin iki New Chwang.

— *Londonas 6 d. Gegužio.* Telegramas iš Shanghai pranesza į Central News, kad siuntiniai Kynų ir Japonų suvažiavo į Chee Foo, kur permains patvirtinimą taikos. Telegramas vienlaik pranesza kad tam porte susirinko laivai karalysezių, kurios rupinasi paojais rytūse.

— *Londonas, 7 d. Gegužio.* Du tukstancziai ypatų susirinko sziađien ant meetingo, ant James salės, mieryje protestavojimo prieszai nežmoniszką pasielgimą turkų Armėnijoje. Kunjgaiksztis Argyll buvo pirmsėdziu, o tarp kalbėtojų buvo kunjgaiksztis Wiestminstru, vyskupas nū St. Asaph, vyskupas Hereford ir ponas Henry Somerset. Gladstonas atsiuntė pas kunjgaiksztį Argyll laiszką, kuriame jis išzreiszkia savo sanjausmą dėl Armėnų. Laiszke savo Gladstonas raszo sekancziai: „Neiszpasakytai man atkaru, kada žiurau ant pasielgimo turkiszkos valdzios, kuri daro viską taip, kaip kad norėtu tyczia kūnograicziausei tapti suardyta. Aiszkia yra prideryste visos Europos ir civilizūtų vieszpatysezių už-

kirsti kelią tam visam; pasitikiu, kad Rosija ir Prancuzija da padės sulaikyti Turciją at-eitėje, visokiais tiesiszkais budais, nū pildymo tokių begėdiszkų pasielgimų“.

Įtalpa laiszko padarė didelį sumiszimą (entuziazm) tarp susirinkusių. Nutarta iškeikti Turcijos nežmoniszkumą ir reikalauti reformų dėlei Armėnijos.

— *Santiago, de Cuba, 7 d. Gegužio.* Dalis maisztinjkų užpūlė kaimą Cristo, esantį apie 12 mylių nū czia, ir sudegino jame daugybę namų. Trukis, išsiųstas su kariauna ant pagelbos gyventojams, tapo sulaikytas per maisztinjkus, iš kurios tai priezasties pakilo musztyne tarp kariaunos ir maisztinjkų, kurioje pūlė szaikos kapitonas. Jenerolas Martinez Campos iszdumė szirytą į Gintanamo.

Korespondentas najorkiszko Worldo, Fuentesas, kuris buvo uzdarytas į kalėjimą, tapo paleistas ant liūsybės, bet prisakyta kūnograicziausei apleisti salą.

— *Quebec, 10 Gegužio.* Ap-laikytos czia ziniš apie stovį Eskimosų ir Indijonų, užgyvenusių vakarines dalis Labradoro, yra labai baisios. Vargszai tie dykiejie žuna iš stokos maitnasties ir apdangalo czielom kruvom. Ypatin-gai pereita žiema buvo dėl jų baisi. Iš nekurių giminių isznyko suvisz pusė iš priezasties szalczio ir bado. Svarbiausiu dalyku yra netikėtas sumažėjimas žvėrių, ypatingai losų ir renų. Valdžia paskyrė pagelbą, kad išzgelbėti likuczius nū visiszko iszmirimo.

— *Bialogradas, 10 Guguž.* exkaralienė Natalija pribuvo sziađien į Bialogradą po 4 metinio isztrėmimo. Žmonės priėmė ja su paroda. Ant dvaro priėmė ją karalius Aleksandras, apsiaubtas mi-

nisteriais ir augsztais dvariszkais urėdnikais.

Kareivio sziedotinė,

*Apysaka iš baudziavos gadynių.
(Latv. raszė Upits, liet. g. L.).*

(Tąsa.)

Suvalgiusi dūną, Dacza vėl sznekėjo: „Mano dukryte, tu dar nepazįsti svieta, bet asz, taip sakant, esu iszėjusi visas svieta klesas, kentėjusi visus sunkumus irgi podraug džiaugsmus, kaip kada kantriai tylėdama, kaip kada visą svieta ir jo gyventojus paskutiniais žodžiais keikdama. Kad jus, jauni vaikeliai, klausytumete musų senių, ak, kaip nū daug pikto apsisaugotumete! Bet jus visi savę laikote iszmincziais ir mislyjate: Man taip negali, buti, asz taip kvailas nesu, kaip jis tenai! Ak, kaip jus klįstate! Žinomame dalyke, žinia, sunku jus prigauti, jus veltvilių tūse rubūse gerai pazįstate ir jam lenksite kelią; bet, gailėk Dieve, veltvilis turi daug rubų įvairių, jis yra nepazįstamas.... Antai manas Dovidas, argi asz apie jį galėjau mislyti taip darysiant? Jis vadina musų meilę nieku ir vaikiszkumu, kuriems dalykams reikia daryti galą. Tapinų Margarieta jau esanti jam kaip ir jo pati! Argi tas galėjo buti, kad jis manę, kuri jam taip toli buvau pasidavusi, jog jo veltvilyste buvau paaukavusi savo gūdą, savo vienatinį turtą, kuris man buvo, o galop ir taip bjauriai jis manę apvilė. Ne, ne, taip veltvilis manas Dovidas negalėjo buti; jis tiktai norėjo matyti, ar asz jį po teisybei myliu, ar asz nepasirodysiu jam pikta ir ar nepradėsiu it pusgalvė bartiesi. Asz susivaldžiau. Vienok aszaros gausiai byrėjo, tų negalėjau suvaldyti. Asz tvirtai dar buvau persiliudijusi, jog manas Dovidas tūjaus man sakys, kad tai nėra

teisybė, kad jis tiktai norėjęs isztirti mano isztikimumą. Bet ne, Dovidas nususuko ir sav nuėjo, linksmiai szvilpau-damas. Asz likau kaip ant pragaro kraszto besvyrūjanti; tos mislys, kad jis galėjo po teisybei taip man pasakyti manę neramino. Bet tas vie-nok negalėjo buti, manas Do-vidas negalėjo ir nedrįso to sakyti, o dar daryti. Už po-ros valandų pieva tapo gryna, o aszėjau namų link. Ak, asz tą viską ir szįdien taip aiskiai atmenu, rodosi, tarsi szįdien ar vakar tas butų bu-ęs. Kitos merginos dar ne-buvo pargrįzusios. Asz grė-bli pakiszau pastogėn, o patiėjau stubon, kad kitai mergi-nai padėti plauti sudus. Bu-vo szeszdienis (Subata), todėl namūse buvo dizekziai darbo. Ilgai nieko nesznėkėjome, abi nagingai dirbdamos. Galop mano draugė, trindama lauk-neszį su smiltimis, pradėjo sznekėti.

„Kur kitos darbo merginos, kodėl tu tikt viena su grėbliu pargrįžai?“

Asz jai atsakiau, jog asz viena buvau siūsta grėbstyti pauksztingę pievą.

„Ak taip, tai tu neregėjai kaip jaunas urėdas lipniai su pono arkliais nuvažiavo, kaip girdėjau pas...“

Toliaus nieko negirdėjau. Asz jau supratau, ką ji norėjo pasakyti. Prazvilgė raudonumas ir žaliukas pro mano akis, viskas aplink manę pra-dėjo suktesis. Tadaėjau ne-va smilėzių atneszti, idant akyse kitų neparodyti savo permainingą ir gailestį. Czia asz braukiau savo aszaras ir gal buti pavirtau ant smilėzių, ka-dangi ponas pradėjo manę za-dinti:

„Tu mergina! tu imk tą szlūtą! Jaunas urėdas szį-dien parsivesz sav jauną pa-czią, todėl kad visur butu dai-lu!“ Tai pasakęs, jis nuėjo sav. Asz, tarsi nū szuvio į

pat szirdį pataikyto, pūliau ant smilėzių....

Ji verkdamą uždengė vei-dus dėlnomis ir pradėjo gar-siai aimanūti. Trynė ir ne-iszkentėjo išzi jai padėjo raudoti. Gerą valandą paver-kus, Dacza toliaus traukė:

„Kaip atsikvoszėjau, tai ta-pau nuneszta pas kalvį. Kal-vienė manę gerai apziurėjo, taip kad veik visai atsigavau. Nė vienas nežinojo, kodėl ma-nę alpuls užpūlė. Ponas sa-kęs, kad asz buvusi įkasta nū kokio driežo, kurs tenai kaip kada pasirodęs. Kaip visai atsigeivalevau, tai nuėjau į Penkių pirtį, kur ir dabar, nū visų atskirta, gyvenu. Taip toli apie savę ir urėdą nė vie-nam iki sziol nėsū sakiusi, tikt-tav vienai po tiek ilgo laiko atveriu savo szirdį. Daugiaus-tav nieko nesakysiu, tiktai ži-nok: nū urėdo reikia dau-giaus saugotiesi, negu nū drąskanczio žvėries, man labai gaila Petro. Kam urėdas pa-sirįžo kerszyti, tam jis atker-szys, nors jis ir pats turėtu pulti į vargą. Dar sznekėk su Petru, tegul jis saugojasi, o dabar gink gyvulius namon, jau saulelė ant miszkų. Dar szįdien nuėjau Gallaukienei nuneszti jūstas, kurias užva-kar pabaigiau dirbti, bet da-bar jau per vėlu, ryt nunesziu. Su labu vakaru, Trynyte, bet niekam nieko nesakyk, apie ką mudvi sznekėjome“....

„Kas czia sakys“, Trynė at-sakė ir pradėjo ginti karves namon, szaukdama: „pru kar-vytės namon, pru, pru, na-mon!“ Kad jau Dacza gaba-lėlį buvo nuėjusi, tai Trynė dar ką atsiminė sakyti, todėl suszuko: „Aczių mamyte, kad tamsta atėjai, man pusvakaris taip greitai praslinko, o prieg-tam dar asz nor...“ ji neuž-baigė savo žodžių, nėsū avys buvo per tvorą sulindusios į žirnių lauką. Trynė ginėsi paskui jas tarydama: „szkude lauk“. Dacza skubiai jū sku-

biai nuėjo sav. Trynė ginė bandą namon. Pro Kalnėno kiemą gindama, žiurėjo į klū-ną, kur Petras tankiai girdy-davo arklius, kad szius vėl ant nakties galėtų į ganyklą vesti kaip tai dabar Trynei Petras iszrodė dailus! Irgi buvo vaikinas, kaip ažułas: kaip lengvai jis pakėlė viedrą su vandeniu ir supylė į lovį arkliams! Priegtam jis szvil-pavo it koks ponaitis.

Trynė pasirupino kūvei-kiausei gyvulius suvaryti ku-tesna. Kad „sietan, vieton“ szaukdama, apėjo ji visas ku-tes, pririsdama galvijus, kož-ną priprastoje vietoje. Pie-menė jau buvo arti su misz-tuve ir pūdu; karvės buvo veik iszmilstos, pienas isz-kosztas ir szaltoje vietoje pa-dėtas. Trynė labai skubino-si, ji norėjo pasitikti Petrą, kaip szis grįsz namon isz ga-nyklos ir dar sykį mels, kad szis saugotusi nū urėdo.

Kaip vakarienė buvo paval-gyta, kožnasėjo savo vieton gulti; Trynė nuplovė sudus, tūs sudėjo ant lentynų, o pati iszėjo laukan. Gerą valandą dar jai reikėjo laukti, iki Pe-trasėjo. Jau nū tolo ji pa-žino jo eiseną. Petrasėjo pa-maži, mislėna paskendęs. Trynė jau augszcziaus buvo apmislyjusi, kaip Petrą užkal-binti. Pirmiausei ji norėjo užklausti, kur jis naktį vaik-szcziojės, o toliaus aplink už-klausti, ar jis mislyja iszsigel-bėti nū „Maskolių“; bet jū arcziau Petras artinosi ir jis pats aiskiau rodėsi, jū sti-priaus Trynei szirdis tvaskėjo ir kalba nyko isz atminties. Jau Petras visai prisiartino prie tos vietos, kur Trynė sto-vėjo; jai balsas ir kalba buvo visai pranykus, ji užsiglaudė už stulpo. Petras praėjo pro szalį. Trynė prasidrasino ir užklause:

„Petrai, ar tu dabar saugo-jiesi nū urėdo?“

„Ko czia man saugotiesi?“

Asz paukszezių baidyklos ne-sibijau!“ Petras, porą žings-nių metęs atgal ir akylai žiu-rėdamas į Trynę, sakė: „Jei-gu jis nori koki sparną pra-loszti, tai tegul eina szian, asz ant to pasirengęs!“

„Ne, Petrai, taip neszne-kėk!“ Trynė verkdamą tarė: „pamislyk ant Dievo! Ta-cziaus urėda turi paczią ir vai-kus, kagi szie darys, kaip tu pataisysi jų dūndavį; kodėl tu negali pasirupinti su gerumu kad iszbėgti?“

„Kaip tu man, taip asz tav! tegul jis prie manęs nesikabi-na, asz jį pirmas nekliudysiu, bet kelio jam nedėsiu ir jam neapsileisiu, kaip jis per artį prie manęs lys“.

„Ne, Petrai, to nereikia“, Trynė rupinosi jį perspėti. „Nedaryk to dėl urėdienės? Ką tu isz karsztumo vieną syk padaręs busi, tas per visą am-zių tavo saužinę ir szirdį grausz, bet jau daugiau nesų-rinksi iszlietą vandenį. Asz tavęs meldžiu, Petrai, nedaryk to, bėgk dar pirm laiko į miszką, asz tav ten visad nunesziu valgi“, Trynė jį meldė.

„Tikt dabar į miszką ne-bėgsiu, dabar pats darbymėtis, urėdai ir nieko nedarysiu, nei dėl urėdienės, bet dėl tavęs, kadangi tu to nū manęs gei-di“, Petras trumpai atsakė.

„Gera Petrai! Asz žino-jau, kad tavo yra gera szirdis ir tu ant gyvasties žmogaus nepulsi. Bet dar tu man pri-žadėk, kad visomis savo pa-jiegomis saugosiesi, idant tavę niekas ne sugautų“.

„Tą tav prizadu, Trynyte, o ant to szia tav mano ranka“.

Petras padavė ranką per tvorą Trynei, priglaudė prie savęs merginą ir pabueziavo jos veidelį. Trynė akies mirksnyje iszitraukė ir nubė-go. Petras įjęs į savo namus ir pakabinęs apinasčius žirgi-nyczioje ant gembės, atsirėmė ant arklių lovio ir dar ilgai mislyjo, isigilinęs į dumoji-

mus. Tad jis atėjo prie durų, išžemė iš pasūlės savo nagines ir jas įmerkė strautelyn (szaltinyn), kad ryt būtų galima greit apsiauti. Tai padaręs jis tyliai nuėjo gulti.

(Dar neviskas.)

Lietuviai!

Zvelgkime į Elzas-Lotringiją ir mokykimės iš jų nusidavimų.

(A. B. iš Hagenau T. K.)

„L. C.“

Kaip žinoma, Elzas-Lotringija priklauso dabar prie Vokietijos ciosorystės; pirm 1870 stovėjo jie dar po Prancūzų valdžia, lyg kaip ir Lietuva dar dabar iš didžiausios dalies po maskolių, o iš dalies po vokietų valdžia kad stovi. Lietuvniškai galėtu anump nužvelgdami daug ko mokyti, ypačiai ant to pada bodami, kad galima yra, savo motinos kalbą ir po svetima valdžia išlaikyti ir ją dar garbinga padaryti. Nusidavimai Elzas-Lotringių parodo, kaip labai naudinga yra buvus, kad jie ypačiai miestuose jau iš mažens prie prancūziskos kalbos prisipratino, ogi prie to taciaus savo vokietiską motinos kalbą ir vokietiskus budus labai mylėjo ir išlaikė. Skaitlius gyventojų Elzas-Lotringiūse buvo 1. Grūdį 1871 m. kaip sekas: valstijoje Ober Elzas 459,779; Unter Elzas 600,202. Kad mes skaitlių prancūzų bei žydų (42000) nurokūjame, tai pasiliekti mažas pulkas vokietų, dar daug syk mažesnis už lietuvniokus. Pirm didžiojo prancūzisko maiszto, tai butu pirm kokių 100 metų, galėjo nusidūti, kad bilekoks edelmoniszkas dvarponis kartą tą sztuką pasidarė, koki stėgiu nū stogo nuszauti; dėl to koravonė neskės; szitai buvo jo vergas ir lygus bilekokiam galvijui. (Vokietijoje vieszpatavo tūm laik taip jau vergystė; Lenkūse buvo 16 szimtmetyje ver-

gystė labai skaudi, ir ezia negalėjo vergas priesz savo poną skūsti; szisai buvo ponas ant jo gyvasties ir smerties. Szitai skaudžioji vergystė tapo po didžiūju Priczkumi Prūsūse uždrausta, ale tacziau baudziava po edelmonų drausme pavelyta. Galiausei 9 Spalių 1807 pasiliovė ir Prūsūse visokia vergystė ir baudziava po garbingūju prusiszkūju ministeriu valponiu v. Stein.) Elzas-Lotringiūse buvo pamokslas skaityti bei raszyti 17 szimtmetyje (1683) dar labai menkai prasiplatines; mete 1737 tapo Lotringiūse vokietiskoji kalba prie sudzių uždrausta, lygiai taip jau ir prie kitų urėdų. Kaip jau pusantro szimto metų Elzas prie prancūzų priklausęs buvo, tai tikt buvo dar daugiau vokietiskasis paveikslas matomas: vokietiski budai, vokietiska kalba ypačiai ir tarp vidutiniai bei augszeziausei mokintųjų kliasų mrestūse ir ant kiemų daugiau vieszpatavo; vokietiski buvo rubai, pasilinksminimas ir pamokslas mokyklose. Tikt pamažu prasiplatino prancūziski urėdinikai, didi skaitliai kareivių miestuose, prancūziskas sudzia nū pat meto 1698 mieste Kolmar pradėjo su vokietiais maiszytis. Skaitlius Elzaskių edelmonų pasimazino, likusieji ale pamažu prisikreipė prie prancūziskų budų, kalbos bei rubų; 1790 tapo ysi edelmonų titulai bei jų giminės zenklai uždrausti; daugiausia dalis iš jų iszvan-dravo. Mete 1791 įgavo žydai visas Birgerių tiesas. 10 Kovo 1795 m. mieste Sztrasburg tapo pirmoji evangeliszkoji dievmaldystė nulaikyta. Mete 1830 buvo karalius Liudvikas Filipps Strasburgo miestą aplankęs ir kalbėjo kelis zodzius vokietiskai: „Asz myliu vokietius, jų szirdys yra visados viernios buvusios“. Ogi tacziaus nū to Ezeso pra-

sidėjo ir vīšoki suspaudimai vokietų. Lotringiūse giliauvo jau vokietiska kalba lyg koks prastas vapėjimas ir vokietų buvo menkai randama. Nū to ezeso kėlėsi keli mokyti vokietiski vyrai, poetai, ir tie pradėjo už savo kalbą labai pasirupinti, visokias grazias daineles sutaisydami; prie to prisidėjo dar kiti jų inteligentai, kurie su praplatinimu visokių vokietiskų knygų ir laikraszezių pasirupino; tiejie buvo daugiau abiejose kalbose rasztais iszspausti, taip buvo apie tą patį Dalyką tūm syk prancūziskai taip ir vokietiskai pasiskaityti. Ant vīsasvietinio turgaus Paryziuje pirm 1870 buvo paskūsiūse metų koki 40 Elzasiszkų tēpliorių suskaityti, kurie daugiau Paryziuje iszsimoking buvo. Kiti vokietiski augszi žinybos mokslai apsistojė ir netarpo; berods buvo bandoma tūs prancūzams priteikti, ale tai pasiliko be jokio gero pasisekimo. Prancūzai pradėjo per dantis traukti netobulus prancūziskus praneszimus, kuriūs vokietiai jiems priteikti pasirupino; kaip isztikimi ir stropus darbinikai taip jau ir mazieji urėdinikai buvo berods per vertingus laikomi, ale vokietiskai dvasiszkio pagyvenimo jie nenorėjo. Pavydas ir neapykanta priesz vokietius pagavo vieszpatauti. Vokietiskų prancūzų nenorėjo ir su visa syla pradėjo priesz vokietiską kalbą dukti ir ją isznaikyti. Kurs prancūziskai nekalbėjo, vos galėjo kokį nors praszciausią urėdą gauti; visi vokietijoje, kurie tam priesztaravo ir dar prancūziskai ne mokėjo, buvo nustatomi arba pakorojami. Pamokslas dvejojpoje kalboje be mokslainių aplankymo prievartos, kaip ir prilikymas daug vaikų prie pabrikiszkųjų darbų trukdino dar žegnonę vaikų užauginimo. Prie to dar prisidėjo

daug bėgunų isz Vokietijos, toji buvo suplėszyta ir silpna ir ezia pat vaidas vaidą pasekė. Vokietų pulkelis negalėjo atsigausti, ir beregimai mazynėjo; Elzasai norėjo savo vokietiskus budus ir savo kalbą Prancūzijoje apginamą gauti, ale tai vis pasiliko lyg nūbažni velyjimai be jokio iszpildymo.

(Toliaus bus.)

Isz lietuvīszku dirvu Amerikoje

— *Cleveland, Ohio. 7 Gegužio.* Cleveland'o lietuviai mažiausei garsinasi laikraszeziūse, pertai ir mažai ką apie jūs gali dasizinti prakilnesni mūsų broliai aplinkiniūse miestuose; užtai dabar, turėdamas tam tikrą progą, rįžūsi praneszti per laikrasztį savo broliam visą padėjimą mūsų miestelio lietuvių.

Clevelande yra tik viena lietuvīszka draugystė po vardu „szv. Jurgio“, uždėta 21 d. Rugjuczio 1887 m. Prie uždėjimo draugystės buvo suszaukti lietuviai isz visų aplinkų ir, uždedaft draugystę, prisiraszė 36 sąnariai. Į pradzią 1888 metų draugystės sąnarių skaitlīs sumazėjo ant 28 isz priezasties negero virszinjkų reikalų vedimo. Tame pacziame mete visa draugystė prisiraszė prie „Susivienyjimo“. Bet, atsitikus nelaimėi vienam isz mūsų sąnarių, kuris tapo užmusztas dirbtuvėje ir „Susivienyjimui“ bunant tūm tarpu silpnu, iszmokėjus posmerting vieton \$100, \$60, visa draugystė norėjo atitraukti nū „Susivienyjimo“.

Uzstojus geriems metams, privaziavo lietuvių isz visų krasztų, isz kurių koznas iszmanesnis prisiraszė prie draugystės. Lenkberniai ir neprieteliai lietuvystės, matydami augimą mūsų draugystės, kur silpnesnės dvasios pradėjo atkalbinėti. Bet, neziurint ant jų atkalbinėjimo, mūsų

draugystė vis augo ir augo. Užstojus 1891 metam pradėjo žymei kilti kaip tautiškai, taip ir dvasiškai. Pradėjo tvirtai parapiją, rūpintis apie kuniją. Ant pirmo parapijos susirinkimo surinko \$112 ir išrinko 3 vyrus dėl nuėjimo pas vyskupą ir pasiteiravimo su jūm apie tą dalyką. Vyskupas žadėjo partraukti mums kuniją iš Lietuvos; bet tūm tarpu prisipainiojo kun. Kolesiaskas, kuriam buvo atimtos miszios per Scranton'o vyskupą, ir, per didelį jo maldavimą, priėmėm jį už duszių ganytoją, o administratorius Rev. Buff pavėlėjo jam miszias laikyti. Szis, pabuvęs 4 nedėlias ir suardęs mūsų pradėtą darbą, išsidangino į Pittsburgh'ą, Pa. Ot ir vėl mes likom be tvarkos ir dar sunkesniame padėjime. Žinoma dr. szv. Jurgio daug turėjo nukentėti nū lenkbernių, o labjausei prez. Olszinskas ir sekretorius, buk jie išviję kuniją Kolesinską!? Vienok ant to nieko nepaisydami varėme tolyn savo darbą. 1893 metųse turėjome, 82 sąnarių, pinigų izde \$880. Suirus parapijai, žinoma negalėjom gauti ir lietuviszko kunigo, už tai mes parsikviesdavome kuniją ant metų du sykiu dėl izsklausymo izspazinties. Pirmutinis mūsų nūdėmklausis buvo kun. K. Valaitis, kuris mus koznu kartu stiprindavo kiek įgalėdamas. Pernai ant Velykinės izspazinties pribuvo kun. J. Žebriš, kuris mus suraminęs ir sudrutinęs savo pamokinimais, nuėjo drauge pas vyskupą vėl praszyti kunigo. Bet vyskupas atsakė: Jei ne susiraszys prie parapijos per szimtą szeimynų, negali gauti kunigo“. Na ir vėl reik kėsti ir stumtis tolyn. Bet, aczių Dievui, szjmet jau gavom szioškį tokį suraminimą. Pribuvęs izz Pittsburgh'o kun. J. Sutkaitis dėl izsklausymo velykinės izspazinties ir daty-

ręs apie mūsų norus, apsėmė atvažiuoti kad ir porą kartų ant mėnesio dėl sudrutinimo ir sutvėrimo parapijos. Keletas susirinkusių paskyrė 3 vyrus: N. T. Martiszaucką, N. Alszinską ir J. Cegliauską eiti vėl pas vyskupą ant rodos drauge su kun. Sutkaicziu. Kada kun. Sutkaitis izsreiszkė savo norą pagelbėjimo suorganizavojime mūsų parapijos, tada vyskupas prižadėjo buti mums pagelboje ir tarė: drutykitės, raszykitės ir rinkite pinigus nors po 25 c. ant mėnesio, asz jūs priimsiu padėti į banką, o po 3 ar 4 metų gausite kuniją, kurį asz leidžiu į mokslą (kleriką Dangą izz St. Vincent Seminary). Dabar galime broliai jau izstikro darbūtis tvėrime parapijos, o už szitą sudavadyjimą turime atidūti padėkavonę kun. J. Sutkaicziui.

Draugystės sekretorius.

— *Elizabeth, N. J.* Kaip pranesziau N. 16 „Vienybės“, kad žadame sutverti „Susivienijimo“ kūpa, tai padarę susirinkimą 25 Balandžio įstėigėm tą padaryti. Ir tas buvo neatbutinai reikalingu dalyku, ba daugumas izz neprigulinczių prie szv. Kazimiero draugystės nori prigulėti prie „Susivienijimo“ kaip vyrizskos taip ir moterizskos lyties, ką dabar galės prigulėti koznas bevienas. Ir pasitikim, kad mus kūpos sąnariai veikie pasididins.

Virszinjkais tapo izsrinkti: Prezidentas Vincas Kalinauckas, sekretorius Andrius Sališkis, kasierius Simanas Mauckas.

Su gūdone kūpos prezidentas.
Vincas Kalinauckas.

Susivien. reikaluose.

Naujai prisiraszė: Vana-

mės kūpos, diena 30 Kovo:
1. Bukaveckas Jūzas,
2. Butkauckas Petras,

3. Stankevyczia Motiejus.
Scranton, Pa., Kovo 10 d.
prie czionyksztės kūpos:

1. Szimkienė Rožė,
2. Tamulinas Jonas,
3. Zuzinas Andrius,
4. Paszkus Matjoszius,
5. Mikulskas Antanas,
Elizabeth Port, kūpos 29
Balan.:

1. Jakubauckas Izidorius,
2. Grėbliunas Augustas,
3. Brazinskas Vincas,
4. Czuzes Antanas,
5. Abėcunas Jūzas,
6. Pecziokas Antanas,
7. Pecziulis Jurgis,
8. Baliukonis Antanas,
9. Pecziokienė Jieva.

N. Y. City kūpos:

1. Jakimavyczienė Katrė,
2. Medelis Motiejus,
Kn. J. Žilinskas
„Susiv.“ prezid.

Pasargą. Daugumas kūpų gūdziasi, kad naujei prisiraszė sąnariai iki szeszių mėnesių t. y. iki nepasilieka pilnais „Susiv.“ sąnariais, nenori mokėti posmertinės.

Teisybė, konstitucija „Susiv.“ apie tai nieko nekalba, Seimas ir to neapsznekejo, o mokėti vienok sziek tiek reiktu. Tą dalyką mes apsznekėsime ant ateinanczio seimo ir nutarimą įtrauksime į konstituciją, o kol kas bus tegul *per tris mėnesius naujei prisiraszė sąnariai buna liūsi nū mokėjimo posmertinės.*

Bet jeigu po trijų mėnesių, po jų prisiraszymo prie „Susiv.“ kas izz draugų numirtų, jie ir privalo sykiu su kitais posmertinę dėti.

Central. Komitetas.

Auksiniai ženkleliai jau padaryti.

Sziūmi praneszame visiems Broliams, jog auksiniai ženkleliai jau yra padaryti ir kiekvienas norintys jūs gauti, gali kreipties pas knjgių kun. Zlotorzinską į Pittstoną.

Parsidūda kiekvienas auk-

sinis ženklelis nē mažiaus, nē daugiau, kaip tik po \$2.00.

Izz virszaus taipgi, visiems praneszame (kad paskui nebutu izsmėtinėjimu) jog „Susiv.“ ant kiekvieno ženklelio uzdirbs po porą centų. Dėl apvalumo sumos persiuntimūse ir rokundose iki ateinancziam seimui Centralizskas Komitetas nutarė tūs ženklelius pardavinėti lygei po \$2.00. Seimas galės, kaip norės, tą prekę perkeisti.

Toku budu dabartės „Susiv.“ turi ir pardūda:

Auksinius ženklelius po 2d.
Sidabrinis — po 75 cen.
ir paauksūtus — po 30 cen.

Centralizskas Komitetas.

Žiuriai — Gudeliai.

(Tąsa.)

Iznyko bevaikiai Marszaucekai, iznyko Pežai. Iznyko Vervelis su žentu Apkuo ir Karpavycziai (Kerszis) Dievo barami. Szneideris su Fafkiu, Balbakas ir visi žydai prapūlė drauge su tū Iekum, ką rėkė: „oi kumelėlia, dūnpelnelėlia! kodėl tavia varnos negrėbė, kaip tu pas Mauszūką buvai, o dabar ima kaip asz nusipirkau!“

Iznyko Joksza, Jūdiszius, Gvazdikas, Gudaitis, Medelis.

Kas izzmirė, kas kitur izsidangino.

Buvo tai antroje pusėje pereito amžiaus.

Lijo smarkiai; patvinus upė izz krantų į lankas izsziliejo. Vėlai vakare nū Szeszupės su dideliu riksmu kas žin kas reikalavo svieta — žmonių. Izz kaimo Žiurių-Gudelių, ant riksmo izzėjęs, žmogus, priėjo arti upės ir didelėje tamsoje nematydamas nieko, paklausė:

Kas czion?

Kumpoks! Atsiliepė balsas izz pergo.

Izzgirdęs szitą žodį žmogus, stvėrė perga, pukszt į upę ir paskandino. — Kas tai buvo

do per atsitikimas šiadien sunku atminti. Vienok turbūt tai buvo sunkus ir baisus prasižengimas, o reikalingas dėl viso kampo, nės žmonės nors ir žinojo apie jį, niekam ir niekados nepasakodavo. — Mažai to, jeigu kada, budavo, kas ir užsimena apie šitą Kumponką, tai seniai budavo pirmiau, nei tarti ką, apsižiuri ar nėra ko iš jaunesnės kartos. Ir tik tai tasyk budavo ką sako, jeigu jaunesnių nėra. — Per tai dabar gyvenanti karta jeigu ką ir girdėjo, tai tik tai tiek, jog tai buvo padaryta „pro publico bono.“

1812 metų per kaimą ėjo prancuzai; ėjo dvi nedėli. Eidami plėszė svieta, bažnyčias, tikėjimą niekino; užkrėtė piktą ligą ne mažai žmonių. Bet Žiurių-Gudelių kaime užkrėtė tik tai dvi šeiminiai ir tai tiedvi, kuriū dvi pacijos to jieszkojo. — Vakaro laike kareiviai sustoję ant nakvynės sukurdavo ugnis vidurį kiemų ir ant greitos virdavo nepesztašis, parsziukus... Išplėszę avilius, maiszais neszdavo medų. Numynė, nutrempė javus. Vienok niekados nebuvo tokio puikaus uždėjimo, kaip tam mete. Kada atėjo žiema ir prancuzai bėgo atgal iš Maskvos, vienam pavakaryje žydas Vervelis užsivedė pas savę ant nakvynės keturis apicierus prancuzų. Įeinant pas žydą jūsius matė, bet iszeinant niekas neregėjo. Praslinko metai antri, elgėta žydas pradėjo pirkinėti laukus, pradėjo gyventi beveik poniszka. Bet, tartum, kas užlėmė. Kokį tik darbą ar pirkimą stvers Vervelis — kiekviens nesiseka, budavo. Taip jo lobbis nyko ir nyko, mets nū meto, diena nū dienos. Ot ir šitas mažas atsitikimas ne ką kitą rodo:

Lankoje paszeszupyje netoli nū Vervelio karčiamos vyrai su mergomis grėbė szieną. Vienas iš vyrų radęs karkly-

ne kulį szirszių paszaukė mergas ir paszaukęs, bakstelėjo su grebliu į kulį. — Szirszės gilt, mergos rėkt, o szelmis apgavikas nubėgęs toliau, jūkėsi sav su kitais vyrais iš mergų. — Nu, o žinomas dalykas žydui viską reikia žinoti, išlindo ant szito trukszmo iš savo buto ir Vervelis.

Oi vyrai, ką jus ezionai radote, tūjaus paklausė?

Ugi biczių spieczių, atsakė jam Genis.

O kur jus dabar jį dėsitate?

Na, kur dėsi, namo neszime. Man už tai sznapso dūs!

Kam jum da namo neszti, pas jus ir taip daug biczių. Atidūkite velik man asz jums ir gi dūsiu degtinės.

Bematai žydas darbinjam pastatė degtinės gorczijų ar du. O pats paėmęs sėtuvę su skepeta, szauksztą ir, užsimovęs ant galvos sietuką, prie kulio. Jis girdėjo, jog spietinės bitės negilia. Dėl to gi ne tik pats ėjo drąsiai, bet nedraudė nei savo šeimyną. Suprasite ir patys jo nusidvyvjimą ir piktumą kada pajuto, jog jojo bitės jį nemilaszirdingai žeidžia. Spardosi žydas ir taiko szauksztu szirszias į sėtuvę susemti. Rėkia žydukai gilemi, voliojasi iš kancijos po pievą. Prilindo žydui szirszių ir į pancziakas ir į kelinias gilia ne pakencziamai, o ezion malonu susemti, sznapšas jau iszgertas, tie gojai jūkiasi...

Sore gib mir a meser! Suriko neisztrivodamas daugiau. Gavęs peilį nupjovė karklą su kuliu ir szmakszt į sėtuvę. Ant rytojaus joja Narijauckas pro Vervelį.

Oi Narijauckai, szaukė žydas, eikszian, šiadien mudu gersime po stiklelį! Man Dievas davė gerą laimikį!

Ką gi tokį? tas paklausė.

Ugi spieczių biczių. Eme parodysiu.

Nuėjo abudu į klėtį. Ezion su dideliu atsargumu atriszo Vervelis sėtuvę ir kada pada-

rė skepetoje skylutę dėl pažiūrėjimo, per ją netikėtai išlindo paskutinė szirszė iš kulio ir „bizam“ iszlėkė laukan.

Nū szitos gadynės mus kampe ir užsiliko priezodis: „kaip Vervelio paskutinė bitė iš kulio „bizam!“

Ne užilgo Narijauckas susivūstė su Verveliene ir tą vargšę kaszierijo žydai Szeszupėje. — Perėjo da keli metai, Vervelis iszėjo iš proto ir nusistakarijo. Verveliene taiposgi, iszėjus iš proto, nusprogo apie 1856 metus. Žentas jų Apkus pardavė savo namus ir iszsidangino kitur. Nū Vervelio dabar apart „bizam“ nieko daugiau neliko.

Saldunas turėjo vieną dukterį o jo susiedas Akelaitis du sunu. Tarstėsi seniai, tarstėsi ir susitarė: 1) suvesti į porą Salduno dukterį su Baltrum Akelaiczio sunum. — 2) palikti Baltrų namūse Salduno užžentą. Senis Saldunas, „o pane“, buvo tai stiprus žmogus. Ir Baltrus neszvakas. Katram dabar buti galva namų? Katram katro klausyti?

O pane, tu esi tik parszas ir turi manęs klausyti! — rėkė senis Saldunas.

Asz ezionai gaspadorius, rėkė savo žaru Baltrus, — ir visi turi buti po mano valdžia!

Po barniui — reikėjo ir papiseszti ne sykį. Davė Dievas sunų dukterei Salduno Akelaitieniai. Per kriksztynas ta, nežinia kaip, nepataikė tėvui. Tėvas užpyko. Atsikėlęs iš ryto, po kriksztynų, eidamas per kiemą, rado grumtelną akmenį.

O pane! Labs ryts! užriko, muszdamas į duris uždarytas klėties akmeniu.

Durys, nors drutos, bet nū akmens iszvirto į klėtį ir ne mažai pergąsdino moteriszkę. Seniui tai nieko.

O pane! tu ne užmirszkie, kad asz esu tėvas, ant barnio jos, atversdamas, tarė.

Apie tą gadynę Kiszkis ve-

žė iš girios pinuczių vežimą. Bevažiūjant, sztai kaimo laukūse sutinka jisai Salduną su Baltrum.

Stok! suriko Saldunas, nutvėręs arklius už apinasrių.

Ką daryti! Kiszkis sustojo. Saldunas tūjau, priėjęs prie vežimo, iszsitraukė pinutį ir į galvą Baltrui, net pusė pinuczio, urgzdama, nulėkė. Baltrus, nelaukdamas antro kirczio, ir-gi už pinuczio stvėrėsi ir žiebė seniui į galvą. Saldunas už antros ir Baltrus už antro. Ir taip varė, kol ne sumuszė visų pinuczių viens į kito galvas. Perėjo po szitū atsitikimu ne mažai laiko, o Kiszkis da vis nū jų praszinėjo pinigų, už vežimą pinuczių.

(Toliaus bus).

Dainos.

Surinktos Krūpių parapijoje, Šiaulių paviete.

XVI.

Augo paaugo žal's puszynėlis,
Koks ten gražus gojalis.
Tame gojalį žal's užlėlis,
Ant devynių szakelių.
Kožnoj' szakelėj' po geguzėlę
Kukavo kas rytelyj'.
Kol iszkūkavo kol iszlingavo,
Nū matuszės dukreles.
Nū matuszėlės jaunas dukreles
Nū brolaczių seseles.
Vai giedra, giedra szī vasarėlė,
Už visas vasarėles.
Kol iszgiedravo kieme prudelį,
Isztroszkino žuveles.
Trokszta žuvėlės be vandenėlio
O asz be matuszėlės.
Vai pasigedo manęs matuszė,
Isz pirmos nedėlatės.
Kad reik samdyti kad reik
maldyti,
Samdininkę mergelę.
Samdininkėlė vandrauninkėlė,
Tingėjo dirbti sunkų darbelį.
Per dieną audė, mastą iszaudė,
Nendrės skietą sulauzė.
Skietą sulauzė, nytis sutraukė,
Musztuvėlius sudauzė.

Marė Breinienė,

Pailiai, 12 Vasario, 1888 m.

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS
UNIVERSITETO PHILOSOFIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

Kas apraszys tą tenai meilę, vienybę, kliautį, narsybę ir drąsybę, kurią Žemaičiai toje rustoje dienoje tarp savęs rado, regėdami svykstelėjus spindulius liūsybės. Nieksai neszykztavo savo turtų, dadėjo piningus kurš tiktai beturėjo: žambrius, dalgius, akėczias kalo, kardus ir ragūtines, palikdami dirvas girioms augti; moteriszkosios paczios vyrų darbus dirbo, norėdamas ukei liūsybę įgyti. Visi viens antram prisiekavo geriaus mirti, nekaip svetimiem vergauti. Tūjau antpūlė kryževių piles, kurias buvo Žemaičiuose pastrunyja su žeme sulygino, kuningus ir zokoninkus vokieczius vienus iszuo, kitus nugalavo, bažnyczias jų sugriovė; tarės jau aiszkiai liūšais paliksę, bet ant nelaimos Žemaičių, tūm pacziu laiku Vytautas įsipainiojo į karę su Smolenskos kuningaikszeziu, darin nespėjo kaip reikiant Žemaičiams talkinėti nei jų szelpti; noris gailingumas Vytauto ir jo neapykanta kryževių bei jo paties nauda ragino jį stipriai Žemaičius szelpti, todėl toje rustoje dienoje kraują latakais goždami norėjo dar liūšais gyventi. Czionai Vytautas negalėdams gale jų szelpti tacziaus vien zodžiais graudino galybe kryževių, kaipogi iki sziol kryževiams vis dar isz visos Tautonijos tvino meldžionys girdėdami nū jų zodį pagonis. Darin nuraszė Vytautas pas visus Tautonijos kuningaikszezius rodydams jiems, kaip kryževiai liūšus žmones Žemaičius, savo naujūsius padonūsius, vergyba nunovyjo, kurie, sako, neiszturėdami vargų novų įsirupinę pas manę iszsidangino, kurių mano malonė nebleidžia atidūti kryževiams, kurie niekokios teisybės neužlaiko ir orumą žmogaus gymės mynioja po kojomis; darin lugojo jis kuningaikszezių, idant smarkių brostvių neszelpų, meldžionių jiems nebleistų ir aut nekaltų žmonių Žemaičių susimiltu.

Taip godantisi Vytautui visoje pasaulėje dar didesniai skliduriavo paczių Žemaičių rustus vaitojimai, nevien rumūse visų krikščionių vieszpaczių, bet dar paties popiežiaus ir ciesaiaus buveinėse nusigando. Kaipogi Žemaičiai norėdami parodyti visai pasaulei ir ateinanczioms kartoms, jog ne teisingai yra žudomi nū kryževių ir tūm pacziu palikti savo minavonei, jog iki paskutinei gyniojo savo liūsybę; to dėjus apskelbė garbingą rasztą lotyniszka ir vokiszka szaukdami pas visus krikščionių vieszpaczius ir karalius, kurį czia, zodis į zodį iszgūldžiau, kaip ženklą tos gadynės Žemaičių nelaimų:

„Klausykitiesi, klausykitiesi! Jus vieszpacziai dvasiszki ir ukiszki! susimilkite ant balso rupesningųjų, ant vaitojimo nuvergtųjų. Mes esame liūsi ir didžios kilties, ką kryževiai nori mums iszplėszti. Jie negaobia mūsų duszių tikram Dievui, bet dėl savęs mūsų žemę ir mūsų namus savina; mes turime rinktiesi, vogti, grėbti ir galūtiesi dėl anturėjimo mūsų menkos gyvybos.

Kaip jie drįsta broliais vadintisi? kaip jie gali krikščytiti? kas kitą nori mazgoti, tas pats turi buti czystu. Tiesa,

Parusnėnai yra perkrikščytiti, bet nieko nenumano apie savo viera, kaip jie kad butų nekrikščyttais esą. Brostviai kryževiai antpuldami svetimą krasztą Parusnėnus siunczia visados pryszakyje nekaltų žmonių kraują lieti. Szie klauso, degina bažnyczias, siaubia smarkesnei nei Turkai ir jų jie baiseniai terioja ir sariūja, jų didesniai giresi kryževiai. Darin mes nū krikščto lig sziol ankstimosi, nenorėdami tapti Parusnėnais.

Mūsų nelaima nu pamažu prasidėjo ilgainiu įtemba. Visus javus, bartis bei aulus brostviai mums atėmė. Nuģi myma mūsų liūšas kuksztaras nakties darbas nuslogavo; nūnūvyjo mūsų bernus (elgoczius) ir žmones su neiszgalimomis baudžiovomis atėmė mums žveibą ir medžioklę, užgynė prekiauti visuartymūsiūse krasztūse.

• Visusopulingesniu mums yra, jog jie kasmetą mūsų vaikus į vadus ima; grėbia nūžmiai mūsų paczias nū mūsų, sūkia mums keistiesi nū jų; dar du szimtu mūsų kudikių, kaipo vadų, nekakinasi.

Mes krukiame jusų, klausykitiesi, klausykitiesi, kurie teisybę mylite! Mes daugiau verkiame nei kalbame. Mūsų tėvunus nuvergę surisztus į Parusnį iszvedė; tulus su pacziomis gyvus ugnyje sudegino, kad jie nenorėjo vaikų savo jiems įdūti; mūsų seseris ir jaunytėles dukteris varu mums iszveržė tie, kurie kryžių ant krutinės dėvėjo. Jas, su szirdgilingu sakome, iszžargino, tas nutiko akivaizdoje ir mes tai galime atteisti. Kaipogi visugūdingiausias mūsų žemės vyras, pavarde Kirkutis, turėjo graksztą dukterį, kurią jam nū jos brolio kraugeriai pagriebė. Tokį piktađėjimą mergos broliai negalėjo nukentėti, kurie, regėdami kryževius žarginant savo seserį, kalavija jų nuverpė. Didei turtingą ir garsų žemlionį pavardė Vissiginą, sugavę su žmona ir kudikiiais nuvedė į Parusnį ir tenai visus užmuszė. Žemlionio Smulkiūse sudegino namus ir tada, gyventojus nugalavo, vos pats beiszsprudo nū giltinės. Bet antrą žemlionį Sungailių nukirtę, jo kudikius iszvedė į vergus.

Klausykitiesi krikščionių vieszpacziai! mes nieko nelaukiame, kaip tiktai kruvinos giltinės ir jog jus kūmet noris įsidėsite jusų isztroszkusius kardus ant mūsų nekalto kraujo, kryževiai ankstosi mumis krikščytiti, nei vienos mums bažnyczios mūsų žemėje nepastriunyjo; nei vieno kuningo neįdėjo. Tiktai gūdingu mūsų kuningaikszeziu, Vytautas su Jaungaliam, tulus tarp mūsų perkrikščytijo. Susimilkite ant mūsų, mes klukiam krikščto. Bent atsimykite, jog mes žmonės esame ne gyvuliai, kuriūs pardavoja, dovanoja; mes esame taip pat Dievo sutvėrimai į jo paveikslą sutverti ir liūsi kaipo Dievo vaikai, liūsybę mes norime anturėti ir liūšais gyventi. Darin szaukiamėsi mes pas Tėvą szventąjį, idant jis per lenkų vyskupus mumis į bažnyczios skraitę glemžtu; mes norime szirdingai apkrikščyttais buti, tiktai ne krauju”.

Sziurpulys ima žmogų skaitant tokias nūdėmes, czionai kryževiai negėdėjosi atsakyti ant to raszto: „Žemaičių, tauta turi prauarį sprandą ir visados nūžmi buvo; badu esant nusiuntėme jiems javų ir gyvūlių už 40,000 vengrinių aukšinių. Visados su jais maloniai, bendringai bei žmoniszka elgėmėsi; galėjo ką tinkama zaunyti.

(Toliaus bus.

Klaidu atitaisymas.

N. 16 Vien. prisiraszė prie szv. Juzapo Dr. es Philada Pa. Vietoje Raelzis Jonas reikia Radzis Jonas, vietoje Vizembeskis Motiejus reikia Vizemberkis Motiejus.

Kražių skerdynės paveikslai!

Užmaniau szį mėnesį pardūti kožną Kražių skerdynės paveikslą, kurį kožnam bevieliam lietuviui pridera nuspirti, po 40 c., o jeigu kas ant syk imtu 1/2 tuzino, tai tas gautu po 35 c. ir už ekspresą, nereiktu mokėti. Priežastis taip pigaus pardavimo ta, kad yra jau tik keli užsilikę ir norim isztusstint vietą, o parsitraukt kitokio tavoro.

Simon Mock
82 Bond St.
Elizabeth Port N. J.

Didei iszkilmingas APVAIKSZCZIOJIMAS!

Plymouth'o draugystė vardan „Vytauto D. L. K.“ ant susirinkimo 17 d. Kovo m. nutarė padaryti atmintį savo brolių Lietuvos kareivių, kurie gindami savo tėvynę nū neprietelių, galvas padėjo, apvaikszcziejant podraug su amerikonais ant „Decoration Day“. Kaip visiems žinoma, toje dienoje visokios dirbtuvės nustoje dirbę po pusiaudieniu, o nekurius ir suvis nedirba, užtaigi ta diena yra dėl mūsų atsakancziausia pasirodyti kitoms tautoms, kad ir mes kada tai turėjome Tėvynę ir jos apginėjus — kareivius, kad ir mes susiprantame atmintį apie jūs. Bet didžiausią visų Lietuvių atidą atkreipiam ant to, kad po parodai, susirinkus ant salės People's Theatre bus laikomos kalbos prakilniausių lietuviszkų patrijotų, o kurių bus net septyni. Po visų kalbų bus dailus pasilinksminimas: patrijotiszkos dainos ir szkiai, o įėjimas ant salės bus tiktai 25 c. ant visos dienos.

Ant taip didės iszkilmės, užpraszone kūnodaugiausei sveczių, o labjausei visą jaunūmenę isz aplinkės, kaipo tai: isz Pittstono, Wilkes-Barve, Milutės, Edwardsville ir isz kitų

viety. Pasitikime, jog neatsisakys nei viena isz užpraszytų draugsczių, nū taip prakilnaus užmanymo ir pribus ant paskirto laiko.

Komitetas.

Lietuviszkas Teatras!

25 d. Gegužio, salėje Ortels ant kampo Morris ir 15-tos Ave. Newark, N. J. bus atgrajytas lietuviszkas teatras „Kankinimas Katalikų Kražiūse“, ant kurio yra užpraszyti netik Newark'o lietaviai ir lietuwaitės, bet ir isz visų aplinkinių miestelių. Kas ateis, tas nesigalios, nės pamatys savo akimis, kaip barbarai maskoliai persekioja ir žudo mūsų brolius ir seseris, Lietuvoje esanczius. Pamatys ant teatro visą žvėriszkumą ir bjaurumą maskoliszkų urėdnijkų, ir maskoliszkų kareivių — kazokų. Velytina butų, kad lietuviai svetimtauczius prikalinėtų eiti pažiūrėti, tegul ir tie matytu maskoliaus szunybes.

Teatras prasidės 7 1/2 valan. vakare. Įėjimas dvejopas; 35 c. ir 25c. Užpraszo vyriausybe Teatraliszkos kūpos. (20)

Knigos

pargabentos isz užmarės:
Maldų knygos.

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarba 2.00 iki 3.00.

Garba Dievij ant aukszytybės	1.50.
Balsas Batandolės	1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kniga giesmių arba Kanticzkos	75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslu kanticzkų	75c.

Istoriszkos dvasiszkos italpos knygos.

Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus,	75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozai.	15c.
Istorija seno istatymo	25c.
Gyvenimas Marijos	20c.
Menuo Szvencziausos Marijos Panos	30c.
Sopulėj Motynos Dievo	30c.
Szkalas su kalba	20c.
Priesauszris	20c.
Kaip izyti pinigūs ir turta	20c.
Dirtybė	5c. ir 10c.
Genių dōdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svieta slogina maskolių valdzia	5c.
Apie Dangų	5c.
Final ir jū gyvenimas, ir pirmutinė szalna	10c.
Lietuvos gaspatinė	10c.
Žodynas kun. M. Miežinio	30c.
Naujas elementorius (1895 m.) apdarytas su puikiais paveikslais	15c.
Trumpa peržvalga Lietuvos tēdas darbi Amerikoje	20c., dōl perkucyzlų po 10c.
Kalendoriat ant 1889., 1890 ir ant 1894 m. po	10c.

Žairios dvasiszkos knygos,

Pamokslai ant didžiųjų metinų savencių ir dēziosios nedēlios,	50c.
Tiesos Žodzel,	35c.
Fillotea arba kelias į maldingą gyvenimą	50c.
Pokilia Szventųjų	15c.
Iszguldimas metinū szvenczių labai naudinga kningelė	10c.
Mokslas Rymo kataliku	40c.
Kas yra griokas?	15c.
Nekaltybė	20c.
Vartai dangaus	15c.
Pekla, arba amžinas pragaras	75c.
Artelka yra nūdai; su ilustracijomis	30c.
Garsas apie bajsybes Dievo sūdo	25c.
Raktas į dangų	15c.

Didžiolj nedēlia	5c.
Kaip Sumentija nuspakajiti	15c.
Vadovas į dangų	40c.
Prisigatavoijimas ant smerczio	40c.
Draugija dōl duszlių	5c.
Lietuviszkos miszios	10c.
Kasdieninė Maldos	5c.

Notos dėl partapijono.

Varpells [valcas]	30c.	Dōdlenė [polka]	30c.
Sudiev [mazurka]	40c.		

Paveikslai [abrozai].

Kražių skerdynė	50c.	Paveikslas Gedimino	30c.
Paveikslas Vytauto	25c.	Paveikslas Litanijos	25c.
Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus.			

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadyntų iki Gedimino D. L. K., parasyta 1850 m. Simano Dankanto. Kniga pirma, gautama už 1.50c.

Budas Senovės Lietuvių Kalbėnų ir Zemalczių parasytas Simano Dankanto, gautamas už 1.00c.

Istorija Katalikų Bažnyczios, 1.00.

Europos Istorija su žlamplais, 50 c.

Lietuviszkos DAINOS isz visur surinktos 200c.

Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysok.

Zemalczių Motiejus Valancziauskas, 25 c.

Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 c.

Evangelijos supulkels aparais 1.00c.

Gyvenimai Szventųjų, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalls už kožną dalį po 85c.

Gyvenimas szv. Benedikto Labro 10c.

Stebuktai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Istoriszkos knygos svietiszkos italpos.

Istorija Lietuvos, 30c.

Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c.

Aplinkrasztis kun. Potrayvcziaus [Vilniaus džiaukonytės kuningus 1870 m. 5c.

Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži kningutė kurioje apraszyta visi mūsų prietikiai su lenkanė pat

Žilponas bei žilponė	5c.
Žirgas ir vaikas	40c.
Vytautas didis Lietuvos kunjgaiksztis	30c.
Apie senovės Lietuvos pilsis	10c.

Knigos poetiszkos.

Senkiaus Jurgis 15c.

Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės Lietuvių gyvenimo. 2 knygos 1.25c.

Dūnelalcijo pavasario linksmybės 10c.

Konradas Valenrodas 10c.

Tėvyniszkos giesmės 5c.

Jūkaunos dainos 5c.

Naujos dainos 10c.

Birutės dainos 10c.

Tėvynainių giesmės 40c.

Petro Armino raszta — eilės 10c.

Pagrindų gobytuvės — teatraliszka 10c.

Ponas ir Muzikal, Drama penkiose permaitose, parasyta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

Palangos Juze, linkmi skaitymai 30c.

Kas teisybė tai nemelas puikios apysakolės isz Lietuvių gyvenimo 15c.

Historije apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį 30c.

Pajudjime vyrai žemę, puiki apysaka parasyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszka pono A. isz B. autoriaus kningutės „Kas teisybė tai ne melas“ 15c.

Pasaka apie Szaltabuzius (jūkingą) 5c.

Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raitdēm 20c.

Muzikėliai „ „ „ 15c.

Vaičių kningelė „ „ „ 15c.

Ant Nakvyinės 5c.

Kalmynų pasaka 5c.

Kaukazo belaisvis 5c.

Kur meitė, ten ir Dievas 5c.

Kas kaltas 5c.

Negirdėtās dalgitas 5c.

Pasakojimas apie vaiktą ir jo rasztinjka 5c.

Senis Makrickas 5c.

Vakarās Tiltviko pirktelė 5c.

Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalls „Sziauolėniszkio Senello“] 15c.

Mokliszki rankvedžiai ir kitokios knygos

Kniga dōl iszsimokiniuo visasvietinė kalbos	15c.
Apie buvimą Dievo	5c.
Grieszninkas priverstas metavotis	15c.
Pamokslai apie trušę	5c.
Talmudas ir mūsų žydai	10c.

Dievaitis, apysaka szios gadynės	1.00 ct.
Apieka Dievo	1.00.
Aukso Verszis, labai puiki drama	20 ct.
Boleslawas arba antra dalls Genowefos	30 ct.
Du puikus apraszymaj apie nedorybę zydo ir piktą augyniną wajka	1.00.
Eglė, žalczių karalienė ir iszgrivimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatal parasyti Aleksandro Gužuczio,	25c.
Historije gražiūs Katrukos ir jos visoki atsitikimai	10c.
Historije isz laiko Francuzkos	30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag.	40c.
Istorija Septyntų Mokintojų	50c.
„ „ ir Lietuvių Sapnas	80c.
Jurgis Milostavskis	50c.
Juozapas Koniuszowski, arba kankinimas Unijotų po valdzia maskoliaus	10c.
Kabala talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jū reikalaujantį atsakymą	10c.
Konstitucija dōl darbinijkų	75c.
Namelis pustelnjko	10c.
Nedorybes Rymo Ciesorio, historije isz lajko „ „ „ ponawojimo Nerono	80 ct.
Puikus apraszymaj tikru atsytikimu isz „ „ „ czesiu wajnos 1863 metu	40 ct.
Prawadinikas angelskos kabos neabdar.	1.00
„ „ „ „ abdiarytas	1.25.
Puikus apraszymas apie Lietuvą	1.00.
Rinaida Rinaidinas	1.50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery	50 ct.
„ „ „ Filypo Kapejvio	50 ct.
Sumyazymas arba bajme tury dydeles akis	15 ct.
Pykra teisybe isz Suwalku gubernijos	65 ct.
Szwiesa Dievo	25 ct.
Titikus Persų Karalius	50 ct.
Uzastytanawik ant to geraj	95 ct.
Witasir Koryna historije isz lajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana	95 ct.

PATENTS

Promptly secured. Trade-Marks, Copyrights and Labels registered. Twenty-five years experience. We report whether patent can be secured or not, free of charge. Our fee not due until patent is allowed. 32 page Book Free. H. B. WILLSON & CO., Attorneys at Law, Opp. U. S. Pat. Office. WASHINGTON, D. C.

Kas nori atsigerit gardaus Alaus ir kitokių saldžių, karezių ir kitokių skanų gōrymų, tegu užeina pas tikrą lietuvi **Al. Maslauską.** Jis taipgi laiko didelę krautuvę visokių reikalingų dōl žmogaus dalykų ir inēsinyzių su szviežia mēsa ir riebiomis deszromis, tadgi nepamirszkiteatsilankyti: po Nr. 415, 417 ir 419 W. Main str., Plymouth, Pa.

Teisingas Elgin Laikrodėlis ir Lencingelis Dovanai.

Pristūsk szitą apgarsinimą su savo pilnu adresu, o mes tav prisigjime teisingą Elgin Laikrodėlij ir Lencingelij dykai dōl peržiūrėjimo. Luchzdū padaryti 11 prabos aukso su pridėjimu metalo, kuris jam pridada drūtybę ir gerian laiko neg už \$10.00 Vitariai yra teisingi ir garantavojiami ant 20 metų. Lencingelė dailus puokntas ir pardavimėjamas pas dzeigornikų po \$2.50. Peržiūrėk anėje ant expressa office tą viską ir jeigu atrasi vertū tū pinigū tai užmorskėk tą menką sumą \$2.25 ir laikrodėlis su lencingeliu bus tavo.

DIAMOND WATCH CO.
Masonic Temple CHICAGO, ILL.